Jaarverslag 2023

Stichting Passend Onderwijs Brabantse Wal PO

Rijtuigweg 12 4611 EL Bergen op Zoom
directiepo@swvbrabantsewal.nl
https://www.swvbrabantsewal.nl

INHOUDSOPGAVE Pagina

Bestuursverslag 3

Financieel beleid 27

Financiële kengetallen 30

Continuïteitsparagraaf 32

Verslag toezichthoudend orgaan 40

Jaarrekening

Balans per 31 december 2023 46

Staat van baten en lasten 2023 47

Kasstroomoverzicht 2023 48

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling 49

Toelichting op de te onderscheiden posten van de balans 55

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen 58

Toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten 59

Bestemming van het resultaat 62

Gebeurtenissen na balansdatum 63

Verbonden partijen 64

Verantwoording subsidies 65

WNT verantwoording 2023 66

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders 70

Overige gegevens 71

Statutaire bepaling van het resultaat 72

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant 73

SWV Passend Onderwijs
Brabantse Wal PO
Bergen op Zoom

Bestuursverslag 2023
SWV PO3001 – Primair Onderwijs

(Concept) ter advisering door de Deelnemersraad op 28 mei 2024
(Concept) ter informatie door de OPR op 24 juni 2024
Vastgesteld door de Directeur-bestuurder op 12 juni 2024
Goedgekeurd door de Raad van Toezicht op 20 juni 2024

Inhoud

Algemene Informatie 5

Belangrijkste kenmerken van het gevoerde beleid 8

Basisondersteuning 10

Breedteondersteuning 10

Diepteondersteuning 24

Financiële informatie 27

Continuïteitsparagraaf 32

A1. Leerlingenaantallen en personele bezetting 32

A2. Meerjarenbegroting 32

B1. Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem 35

B2. Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden 38

B3. Verslag Toezichthouden orgaan (Raad van Toezicht) 40

B4. Verslag Ondersteuningsplanraad (OPR) 44

Algemene Informatie

Voorwoord

In dit bestuursverslag wordt aandacht besteed aan de (financiële) activiteiten van Stichting Passend Onderwijs Brabantsewal in kalenderjaar 2023. Dit bestuursverslag is met de Deelnemersraad besproken op 28 mei 2024 en met de OPR op 24 juni 2024. De directeur-bestuurder stelde het vast op 12 juni 2024 en de Raad van Toezicht keurde het verslag goed op 20 juni 2024. Met dit verslag wordt verantwoording afgelegd over de ondersteuningsactiviteiten die in 2023 hebben plaatsgevonden.
Samengevat kan geconcludeerd worden dat verschillende doelen gerealiseerd zijn en dat de (financiële) doelstellingen deels gerealiseerd zijn.
Zorgelijk is het aantal nieuw afgegeven S(B)O-toelaatbaarheidsverklaringen dat met 24% is gestegen ten opzichte van 2022 (van 84 naar 104). Hiermee is het aantal TLV's hoger dan begroot. Bekeken moet worden welke financiële consequenties dit de komende jaren zal hebben.
Onze visie dat het afnemen van het aantal TLV's geen doel op zich is ondersteunen wij nog steeds, doch we zien ook dat het resultaat van de ondersteuning aan leerkrachten voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften niet leidt tot de verwachte terugloop in aantal TLV's.
Tegelijkertijd blijven we zien we dat de ondersteuning van kinderen en gezinnen in toenemende mate nodig is. De samenwerking met onze gemeenten wordt in deze zin van steeds groter belang en zal een belangrijke(r) plaats dienen te krijgen in het nieuwe ondersteuningsplan dat per 1 augustus 2025 ingaat.

Jaarrekening

De in dit verslag opgenomen jaarrekening 2023 van St. Passend Onderwijs Brabantsewal is opgesteld door Dyade Onderwijsbedrijfsvoering B.V. in samenwerking met Infinite Financieel. Deze jaarrekening is gecontroleerd door accountantskantoor Crowe Foederer.

Missie en visie

Samenwerkingsverband Brabantse Wal PO vertaalt de landelijke doelstelling van Passend Onderwijs in de volgende missie[1]: *Wij geloven in het belang van zo thuis nabij mogelijk onderwijs in een zo inclusief mogelijke omgeving. Alle professionals uit het onderwijs en de zorg zijn daarom vanuit hun deskundigheid sterk gericht op preventie en het werken vanuit een integrale aanpak. Op basis van heldere rollen en verwachtingen werken we samen met ouders aan een optimale en doorgaande, bij voorkeur ononderbroken, ontwikkeling van ieder kind.*

Welke ontwikkelingen vinden wij belangrijk, hoe ziet de toekomst eruit en welke ambities hebben we? Onze missie wordt gerealiseerd op basis van onze visie:

- Elke leerling krijgt het onderwijsaanbod afgestemd op zijn onderwijsbehoeften. Indien nodig hoort daar persoonlijke ondersteuning en/of gezinsondersteuning bij. We werken vanuit een integrale aanpak samen met onze partners uit de zorg.
- Intern begeleiders en leerkrachten vertalen de ontwikkelingsmogelijkheden van de leerling in haalbare onderwijs- en ondersteuningsdoelen met een handelingsgericht karakter.
- Leerkrachten kunnen het effect van hun eigen handelen onderzoeken en zo nodig aanpassen. Preventief en tijdig kunnen signaleren en handelen horen daar bij.
- Ouders worden betrokken bij het onderwijsproces vanuit hun verantwoordelijkheid, betrokkenheid en ervaringsdeskundigheid.
- Waar nodig kunnen leerlingen onderwijs volgen op een andere basisschool (BAO-BAO-verwijzing) of in een meer specialistische setting (Speciaal Onderwijs (SO) of Speciaal Basisonderwijs (SBO). Plaatsing in een specialistische voorziening is zoveel mogelijk tijdelijk van aard of waar mogelijk hybride[1].

[1] Onder hybride verstaan we dat leerlingen deels het onderwijs op de eigen school volgen en deels in een specialistische (bovenschoolse) voorziening, waarbij de expertise vanuit de bovenschoolse voorziening op de reguliere school geïmplementeerd wordt.

- Het samenwerkingsverband zoekt proactief de dialoog met regionale partners op het gebied van onderwijs, welzijn en jeugdbeleid. Structurele samenwerking met onze gemeenten en de jeugdprofessionals vormt hierin een vast onderdeel.
- Daar waar relevant wordt ook landelijk de dialoog gezocht om tot verbetering en aanpassing van relevante wetgeving of regels te komen.

Juridische structuur

De rechtspersoon van het bevoegd gezag is een stichting. De Stichting Passend Onderwijs Brabantsewal is op 30 oktober 2013 opgericht en ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Breda onder dossiernummer 59150874. Per 1 januari 2019 zijn de gewijzigde statuten van kracht.

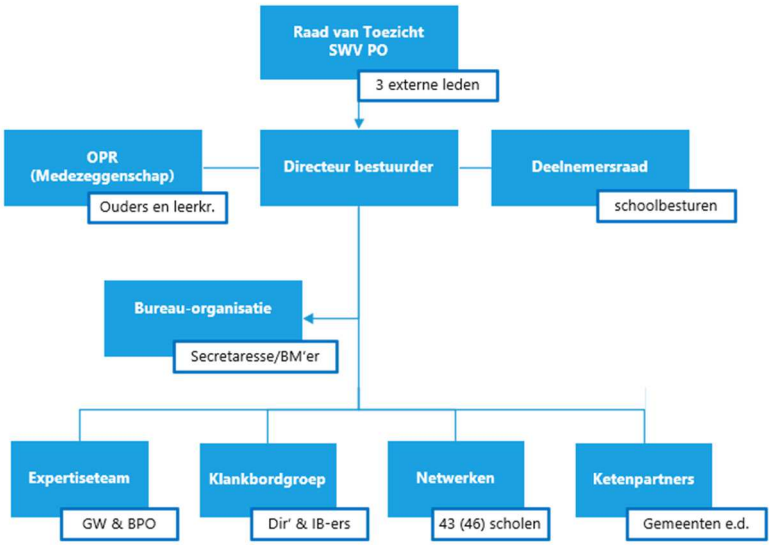
Organisatiestructuur en personele bezetting

In het samenwerkingsverband werken reguliere basisscholen, het speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs uit de regio West-Brabant samen, te weten de scholen uit gemeenten Bergen op Zoom, Woensdrecht en Steenbergen. Het samenwerkingsverband heeft 7 personeelsleden in dienst, zijnde de directeur-bestuurder (0,8 fte), managementassistente (0,8 fte), beleidsmedewerker kwaliteit en AVG (0,6 fte) en vier gedragswetenschappers (totaal 2,95 fte).
Daarnaast verricht een Expertiseteam (7 gedetacheerde medewerkers, in totaal 4,8 fte, 3 ZZP'ers, in totaal 1,6 fte en een gedetacheerde Jeugdprofessional voor 0,8 fte) werkzaamheden voor het samenwerkingsverband.
Op advies van de Raad van Toezicht wordt begin 2024 een vacature voor bestuurssecretaris uitgezet, ter ondersteuning van de directeur-bestuurder en in het kader van de continuïteit van de organisatie.
De bureauorganisatie van het samenwerkingsverband is gevestigd aan de Rijtuigweg 12, Bergen op Zoom.

Ontslagvoorziening

Het samenwerkingsverband heeft het interne beleid inzake o.a.de ontslagvoorziening vormgegeven in een personeelshandboek.
Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking: voor het verslagjaar 2023 is deze categorie niet van toepassing.
Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT: naast de hierboven vermelde functionarissen zijn geen andere functionarissen met dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging hebben ontvangen (ook niet boven het individuele WNT-maximum).
Er zijn in 2023 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

Organogram Samenwerkingsverband

Stichtingsbestuur

Het stichtingsbestuur bestaat uit een directeur-bestuurder. Acht aangesloten schoolbesturen zijn vertegenwoordigd in de Deelnemersraad. Daarnaast heeft ook het Speciaal Onderwijs Cluster 2 een afvaardiging in de Deelnemersraad.

Samenstelling Deelnemersraad

De deelnemende schoolbesturen zijn:

Naam schoolbestuur	KvK-nr	Bestuursnr	Statutaire Zetel / KvK
Lowys Porquinstichting	41106257	40517	Bergen op Zoom
Stichting SOM	20136591	41778	Bergen op Zoom
Stichting Islamitisch Primair Onderwijs	20147556	41863	Breda
Stichting ABBO	41107326	40980	Bergen op Zoom
Stichting Kruislandse Scholen	41102634	39534	Kruisland
Stichting KPO	41102186	74154	Roosendaal
Stichting RK Mytylschool	41103659	75778	Roosendaal
Het Driespan	20096129	41200	Etten-Leur

De Deelnemersraad werd in 2023 als volgt vertegenwoordigd:

Technisch voorzitter : mevr. E.J.M. Kooijmans (LPS)

Leden : mevr. M. Bastiaansen (Stichting SOM); later in 2023 opgevolgd door mevr. E.A.F. Franken-Quinten
mevr. M. van den Branden (SIPO)
dhr. C.J.P.M. van Loenhout (Stichting ABBO)
dhr. G.J. Heeren (St. Kruislandse Scholen); later in 2023 opgevolgd door mevr. J. Heirbaut
dhr. R.S. Hofkes (Het Driespan/Koraal); later in 2023 opgevolgd door dhr. I.P. van Riel
mevr. A. Geessinck (Stichting RK Mytylschool)
mevr. E. Danneels (Stichting KPO); later in 2023 opgevolgd door dhr. J.M.P.C. Verdaasdonk

Raad van Toezicht

De samenstelling van de RvT was gedurende 2023:

Voorzitter : dhr. H.F.H.M. van Daelen (voorzitter)

Lid : mevr. F.D. Assink-Aben

Lid : dhr. M.W. Bakker; sinds 1 april 2023 opgevolgd door dhr. J.J.H. Verkroost

Directeur-bestuurder

De functie van directeur-bestuurder kent de volgende resultaatgebieden:

1. Strategische beleidsvorming en vaststelling
2. Beleidsvoorbereiding en uitvoering
3. Leiding en sturing organisatie
4. Professionalisering

Verantwoording wordt afgelegd aan de intern toezichthouder, zijnde de raad van toezicht over de effectiviteit / bruikbaarheid en de efficiëntie van het gevoerde beleid en de behaalde resultaten uit het ondersteuningsplan en het jaarplan alsmede aan de Onderwijsinspectie.
De directeur-bestuurder is bevoegd alle voor de uitvoering van haar functie noodzakelijke handelingen te verrichten. Hiertoe is met de aangesloten schoolbesturen en de Raad van Toezicht een toezichtkader vastgesteld. De directeur-bestuurder had in 2023 geen nevenfuncties.
Het bestuur volgt de Governance code “Goed Bestuur” van de PO-Raad. In 2023 zijn geen overtredingen van deze code geconstateerd.

Aangesloten scholen

De volgende scholen vallen onder het samenwerkingsverband Brabantse Wal PO:

Naam bestuur	Brin	Naam School	Brin	Naam School
LPS	02RC	De Driemaster	06HN	Fortuna Hoogerheide
	03GP	Delphin	07XV	Groen van Prinsterer
	10PF	De Welle	09BD	Anton van Duinkerken
	05KQ	Het Kompas	17XI	Marco Polo
	03WG	De Wegwijzer	17YE	De Grebbe
	07BP	Pius X	16EB	Sancta Maria
	16FL	Octopus	06IH	't Paviljoen
	09KN	Fortuna Woensdrecht	10FQ	Klim-Op
	03MW	Het Palet	07TR	De Borghoek
	10NS	St. Maarten	09UU	De Toermalijn
	03MO	Ste Marie	08WY	De Biezenhof
	03XP	Merijntje	07MX	Maria Regina
	03QW	Op Dreef	04SY	Gummarus
	04ZF	Petrus en Paulus	24AE	Lodijke
	04OA	De Springplank		Wereldwijs (nieuwkomersschool)
ABBO	15DW	Kiezelrijk	12PX	De Krabbenkooi
	06VP	Rode Schouw	12HG	School Oost
	11XZ	De Aanloop	31PJ	De Zeeridder
	07FD	Montessorischool		
SOM	05YQ	De Regenboog	27RU	De Dobbelsteen
	06AI	De Noordster	24AF	De Kreek
SIPO	24EL	El Feth		
St. Kruislandse scholen	04RM	De Zonneberg		
Driespan/Koraal	07WD	SO De Kornalijn		
Stichting KPO	16LO	SO De Kameleon		
Stichting RK Mytylschool	02SZ	SO Mytylschool		

Belangrijkste kenmerken van het gevoerde beleid

Beleid en kernactiviteiten

In 2023 is verder uitvoering gegeven aan het Ondersteuningsplan dat loopt van 1 augustus 2021 tot 1 augustus 2025. De systematiek om deels volgens het schoolmodel en deels volgens het expertisemodel te werken is gehandhaafd. Daarnaast vertaalt het beleid zich in concrete ondersteuningsactiviteiten die zijn weergegeven in programma's.

Beoogde resultaten passend onderwijs

Het samenwerkingsverband heeft in het addendum bij het Ondersteuningsplan 21-25 per ondersteuningsprogramma doelen geformuleerd. In dit bestuursverslag wordt per programma het beoogde doel en de bereikte resultaten weergegeven. Dit geldt ook voor de doelen en resultaten van programma 7 'Inzet financiële reserves"; dit programma is mede naar aanleiding van de Verbeteraanpak van het ministerie van OC&W (Maatregel 23) tot stand gekomen.

Ontwikkelingen

Leerlingaantallen	1-2-2023	1-2-2022*)	1-10-2021	1-10-2020	1-10-2019	1-10-2018	1-10-2017
Totaal incl. SBO	8703	8736	8394	8397	8441	8374	8403

*) Deze stijging wordt veroorzaakt door de verandering van teldatum van 1 okt. naar 1 febr.

Deelnamepercentages				
	Brabantse Wal PO 3001		Landelijk	
	SBO	SO	SBO	SO
1-10-2011	2,42%	2,13%	2,68%	1,65%
1-10-2012	2,22%	2,05%	2,60%	1,63%
1-10-2013	1,92%	2,12%	2,52%	1,63%
1-10-2014	1,92%	2,08%	2,47%	1,63%
1-10-2015	1,85%	1,99%	2,35%	1,58%
1-10-2016	1,84%	1,93%	2,32%	1,58%
1-10-2017	2,20%	2,14%	2,34%	1,61%
1-10-2018	2,08%	2,28%	2,42%	1,67%
1-10-2019	2,13%	2,16%	2,49%	1,76%
1-10-2020	2,25%	2,12%	2,51%	1,77%
1-10-2021	2,17%	2,08%	2,51%	1,87%
1-02-2022	2.07%	1.89%	*)	
1-02-2023	1,98%	2,08%	*)	

Het SBO-deelnamepercentage is per 1 febr. 2023 t.o.v. 1 febr. 2022 licht gedaald met 0,09% en het SO-deelnamepercentage is in dezelfde periode gestegen met 0,19%.
De daling bij het SBO wordt voornamelijk veroorzaakt door een hogere uitstroom dan instroom.
**) Op het moment van schrijven dit verslag zijn de landelijke percentages van teldatum 1 februari 2022 en 2023 nog niet beschikbaar in verband met het uploaden van data vanuit DUO en de optimalisatie van Vensters. Verwacht wordt dat deze percentages per mei 2024 beschikbaar zijn.*

Doorlooptijden

Het samenwerkingsverband realiseert de doorlooptijd van processen binnen het samenwerkingsverband:

- in de breedteondersteuning;
- in de diepteondersteuning, het aanvragen van een toelatingsverklaring (TLV) SBO/SO;
- inzake klachten en bezwaar.

Governance (interne beheersing en toezicht)

De Raad van Toezicht bestaat uit drie externe leden. Zie par. B3 Verslag toezichthoudend orgaan.

Bezoldiging van bestuurders en toezichthouders

Bestuurders, toezichthouders, OPR-leden en leden van de Klankbordgroep (bestaande uit directeuren en IB-ers van de scholen) ontvangen voor hun activiteiten in 2023 ten behoeve van het samenwerkingsverband vacatiegelden, volgens de volgende afspraken:

Raad van Toezicht, voorzitter, per jaar	€ 5.600
Raad van Toezicht, leden, per jaar	€ 4.480
Leden Deelnemersraad, per bestuurslid, per vergadering	€ 100
Leden Klankbordgroep, per deelnemer, per vergadering	€ 100
*OPR-leden, per deelnemer, per vergadering *)*	*€ 40*

*) Zoals in de CAO PO is gesteld, wordt voor de leerkrachten in de OPR geen vergoeding betaald; zij kunnen per schooljaar 60 uur van hun normjaartaak besteden aan OPR-werkzaamheden. Aan de ouders die deelnemen in de OPR wordt € 40 euro per (bijgewoonde) vergadering betaald.

Inrichting passend onderwijs
Het samenwerkingsverband geeft in het ondersteuningsplan inzicht in hoe zij het geheel van ondersteuningsvoorzieningen heeft ingericht. Daarbij wordt het proces beschreven van preventie, signalering en eerste aanpak tot aan een daadwerkelijk arrangement. Daarnaast worden de voorzieningen omschreven, die het samenwerkingsverband heeft ingericht om scholen te ondersteunen in het bieden van passend onderwijs.

Ondersteuningsstructuur
Het samenwerkingsverband vat zijn ondersteuningsstructuur samen in basis-, breedte- en diepteondersteuning:

Basisondersteuning

Programma 1
Programma 1, Basisondersteuning is de ondersteuning die van alle basisscholen in het samenwerkingsverband wordt verwacht. Wat we verstaan en verwachten van deze basisondersteuning is in samenwerking met de scholen, besturen en de OPR vastgesteld, goedgekeurd en opgenomen in het Ondersteuningsplan 2021-2025.
Besturen ontvangen jaarlijks € 115,- per leerling om de basisondersteuning op orde te hebben en te houden.
De wijze waarop verantwoording over de doelmatige inzet van deze middelen wordt afgelegd is al een aantal jaren onderwerp van gesprek. Ook eind 2023 is hierover van gedachten gewisseld, hetgeen nog geen consensus over een werkbare systematiek heeft opgeleverd. Gewenst wordt een verantwoordingssystematiek die geen extra werk oplevert voor scholen/besturen maar waarmee wel aantoonbaar kan worden gemaakt wat het effect van de inzet van de middelen is geweest. Het gesprek hierover krijgt in 2024 een vervolg.

Vier jaar na de eerste auditronde op de basisondersteuning is in 2023 gestart met de tweede auditronde, dit maal gericht op de breedte-ondersteuning. Ook is door de auditcommissies op de scholen gekeken naar de implementatie van de adviezen uit de eerste auditronde. Voorafgaand aan de audits is een draaiboek opgesteld waarin de kaders voor de te auditen onderwerpen zorgvuldig zijn vastgesteld. De resultaten van de audits worden op het niveau van het samenwerkingsverband weergegeven in een totaalrapport; dit rapport wordt in P2 2024 opgeleverd.

Financieel	Begroot	Gerealiseerd
Programma 1 Basisondersteuning	1.057.208	1.120.599

Breedteondersteuning
De breedteondersteuning bevat zes programma's aan ondersteuningsvoorzieningen. Bij elk programma geldt het uitgangspunt dat leerlingen binnen het regulier onderwijs blijven en dat vooral gewerkt wordt aan de vergroting van vaardigheden van de leerkrachten om nog beter af te stemmen op de leerling met extra onderwijs- en ondersteuningsbehoeften.

Programmanummer:
2. Kortdurende ondersteuning incl. poortwachter dyslexie
3. Arrangementen, inclusief jeugdzorgarrangementen en observaties
4. Deskundigheidsbevordering
5. Bovenschoolse voorzieningen (Vlinderboom, Trampoline, Klimtoren)
6. Steunpunt en subsidie Hoogbegaafdheid
7. Inzet financiële reserve/ extra ondersteuning

Hieronder wordt per programma de beoogde doelen en de behaalde resultaten in 2023 weergegeven:

Programma 2 Kortdurende Ondersteuning & Poortwachter Ernstige Dyslexie (ED)
Per 1 januari 2024 worden de Korton's als apart ondersteuningsinstrument niet meer ingezet. De redenen dat hiervoor wordt gekozen zijn:

- We stimuleren hiermee dat de kennis die de afgelopen jaren door de BPO'ers bij scholen is aangereikt in de school intern wordt gedeeld.
- Regelmatig werden meer Kortons voor dezelfde leerling aangevraagd omdat voor een Korton geen OPP nodig is.
- Door het nieuwe OPP is de aanvraag van een arrangement / het invullen van een OPP geen extra belasting voor de school.
- Het aantal bij de Inspectie geregistreerde arrangementen zal hierdoor een betere afspiegeling zijn van de werkelijkheid.

Poortwachter Ernstige Dyslexie (ED)

De gemeenten zijn verantwoordelijk voor en beschikken over het budget voor dyslexiezorg. Zij betalen de kosten van de diagnose en behandeling. Het samenwerkingsverband heeft in overleg met de gemeenten afspraken gemaakt over route en procedures omtrent dyslexiezorg voor leerlingen met ernstige dyslexie (ED). De Expertgroep Dyslexie heeft de functie van poortwachter en beoordeelt op grond van dossierinformatie of er vermoedens zijn van ED en/of een leerling in aanmerking komt voor vergoede diagnostiek. De diagnostiek die daarop volgt wijst uit of er daadwerkelijk sprake is van ED waarna het kind in aanmerking komt voor vergoede behandeling.
Het beoogd resultaat van dit programma is het al dan niet bevestigen van het vermoeden op basis van een dossier dat door de basisschool wordt aangeleverd.

Opbrengst Poortwachter ED

Het totaal aantal dossiers door de Poortwachter Brabantse Wal beoordeeld van de gemeenten Bergen op Zoom, Steenbergen en Woensdrecht per kalenderjaar is:

2023: 155 dossiers (toename van aantal ingediende dossiers én positief beoordeelde dossiers van de drie gemeenten samen t.o.v. 2022)
2022: 131 dossiers
2021: 105 dossiers
2020: 99 dossiers
2019: 99 dossiers
2018: 100 dossiers

Duiding bij de cijfers ED

Er is een toename van het aantal ingediende dossiers ED te zien na de invoering van 'Protocol Dyslexie Diagnostiek en Behandeling 3.0' op 01-01-2022. Deze toename wordt bij de drie gemeenten waargenomen, waarbij de toename van het aantal dossiers in de gemeente Woensdrecht het grootst is. Wat de oorzaak is van de toename van het aantal ingediende dossiers is niet volledig te duiden. Uit dossieronderzoek blijkt dat scholen waarbij dossiers niet voldoen aan de criteria o.a. te maken hebben gehad met personele wisselingen bij IB-ers (wordt waargenomen in opbouw en documentatie van de dossiers), hoge werkdruk (onzorgvuldigheid en onvolledigheid dossiers), onderbezetting personeel (ON3 wordt onvoldoende uitgevoerd) en onvoldoende interne overdracht van expertise m.b.t. aanvraag vergoede dyslexiezorg ON4 (opvallend dat dossiers van dezelfde school na personele wisseling niet voldoen aan de criteria).

In 2023 zijn een aantal scholen overgegaan op een ander leerlingvolgsysteem. Dit heeft bij sommige scholen geleid tot verwarring m.b.t. de criteria die vanuit het zorgprotocol gesteld worden, waardoor de achterstand niet aangetoond kon worden. De meeste dossiers waarbij vergoede diagnostiek ED werd afgewezen, zijn op een later moment nogmaals ingediend en voldeden toen wel aan de criteria. Om de leerling wel in aanmerking te laten komen voor vergoede diagnostiek ED is o.a. nodig geweest: extra interventieperiode ON3, informatie over criteria door poortwachter, kortdurend contact tussen school en gedragswetenschapper. De toename van het aantal ingediende dossiers ED in 2022 én 2023 t.o.v. van dossiers tot 2022 heeft ook te maken met de invoering van 'Protocol Dyslexie Diagnostiek en Behandeling 3.0'. Er worden nu meer jeugdigen met comorbide problematiek doorverwezen naar de zorgaanbieders wanneer het dossier ED voldoet aan de criteria dan voor 01-01-2022.

Data-analyse op bestuursniveau en schoolniveau zijn hierin niet verwerkt. De poortwachter ED krijgt ook inzicht in de hoeveelheid dossiers die per school worden ingediend. Opvallend is dat er scholen zijn, die gemiddeld meer dossiers indienen dan andere scholen. Ook dat er scholen zijn die zelden of nooit een dossier indienen. Hebben scholen inzicht in het percentage leerlingen waarbij dyslexie is vastgesteld en of dit overeenkomt met het landelijk gemiddelde?

Financieel	Begroot	Gerealiseerd
Programma 2 Kortons en Poortwachter Dyslexie	248.800	232.821

Programma 3 Onderwijs- en Jeugdzorgarrangementen

Het doel van dit programma is leerlingen met onderwijsbehoeften en/of gecombineerde onderwijs- & zorgbehoeften zo vroeg mogelijk in beeld te krijgen en zoveel mogelijk te behouden voor het regulier basisonderwijs. IB'ers van scholen werken samen met de gedragswetenschapper en jeugdprofessional in het Schoolondersteuningsteam (SOT). Met deze werkwijze is er een voortdurende verbinding tot stand gebracht tussen onderwijs en jeugdhulp, waardoor leerlingen/ gezinnen met gecombineerde hulpvragen snel en adequaat kunnen worden besproken en ondersteuning kan worden ingezet. De SOT's worden jaarlijks geëvalueerd volgens het PDCA-principe. In 2023 zijn de volgende verbeteringen aangebracht:

- Er is een agendaformat geformuleerd voor de SOT's, waarin vooraf duidelijk is bij welke leerlingen het gaat om een gecombineerde onderwijs-zorgbehoefte.
- Kinderen met (risico)verzuim staan vast op de agenda, zodat bij elk SOT de leerlingen in kaart worden gebracht en waarbij de beslisboom Verzuim wordt toegepast.
- Ouders worden uitgenodigd voor een SOT, als zij niet kunnen/willen komen is er een voorgesprek. Bij leerlingen wordt vooraf besproken of het mogelijk/wenselijk is dat ze aansluiten bij het SOT.
- Er wordt altijd een OPP opgesteld voor leerlingen die (vanuit het SOT) een arrangement krijgen.
- LDOS wordt ingezet als gezamenlijk communicatie- en registratie-instrument.

Binnen programma 2. Kortons en 3. Arrangementen waren in 2023 vier gedragswetenschappers (GW'ers), acht Begeleiders Passend Onderwijs (BPO'er) en twee coaches werkzaam voor het samenwerkingsverband; samen vormen zij het Expertiseteam.

Kortons en Arrangementen	Aantal leerlingen				Aantal KortOns			Aantal arr.		
Bestuur	Aantal scholen	1-10-2021	1-2-2022	1-2-2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
LPS (excl. sbo)	28	5479	5707	5681	108	101	129	86	129	204
ABBO	7	1455	1535	1551	30	38	45	8	43	60
SOM	4	806	821	818	7	11	4	8	30	16
SIPO	1	295	310	304	9	6	4	4	1	2
Kruisl scholen	1	177	182	169	2	2	1	0	0	4
SBO de Driemaster	1	182	181	172	1	6	1	1	5	4
Mytylschool	1	36	38	32	0	1	0	0	2	0
De Kornalijn	1	75	83	91	1	0	4	2	5	5
De Kameleon	1	45	44	45	0	0	0	2	0	2
Montaal	1				0	0	0	1	0	1
Onderinstroom					0	0	0	0	0	0
Overig *)					2	0	0	0	3	1
Totaal					160	165	188	112	218	299

Duiding bij de toename aantal arrangementen
Het totale aantal arrangementen is gestegen van 218 (2022) naar 299 in 2023. Een stijging van 35%. De stijging zien we bij zowel bij de gewone als de intensieve arrangementen en de observatie-arrangementen. Door de inzet van intensieve arrangementen zou het aantal TLV's moeten teruglopen. Dit blijkt echter niet het geval. Niet alleen het aantal arrangementen, ook het aantal TLV's is in 2023 substantieel gestegen.

Een eenduidige verklaring is niet te geven en ontaardt al snel in meer vragen[2]
We zien in toenemende mate handelingsverlegenheid bij leerkrachten. Ook zien we in toenemende mate een laag leerling niveau; dit maakt het voor leerkrachten steeds lastiger om in te spelen op individuele onderwijsbehoeften. De vraag is wat er gebeurt als er een nieuwe 'middenmoot' ontstaat en hoe het onderwijs passend gemaakt kan worden op deze nieuwe middenmoot?
Onderzocht zou kunnen worden of leerlijnen eerder dan in groep 6 kunnen worden aangepast. Dit in relatie tot het feit dat zoveel jonge leerlingen met een laag niveau instromen.
Een vraag van andere orde is: wat maakt dat het niveau van de instromende leerlingen zo laag is?
In veel gevallen speelt het welbevinden van leerlingen een grote (verwijs-)rol. De vraag kan dan gesteld worden of deze sociaal-emotionele problemen (o.a.) worden veroorzaakt omdat leerlingen worden overvraagd?

Een intensief arrangement bestaat vaak uit de (kortdurende) inzet van een klassenassistent voor een aantal uur per week. Nader onderzoek zou antwoord kunnen geven op de vraag of bij al deze arrangementen 'afhankelijkheid' ontstaat, die ervoor zorgt dat een leerkracht 'niet meer zonder kan'?
Een aanvullende vraag hierbij kan zijn of het zinvol is waar nodig de desbetreffende leerkrachten te begeleiden om de nieuwe middenmoot te bepalen en zo de (ook cognitief zwakkere) leerlingen passend onderwijs te kunnen bieden?

Financieel	Begroot	Gerealiseerd
P3 Arrangementen	818.535	904.913

Programma 4 Deskundigheidsbevordering
Dit programma verschaft individuele leerkrachten, intern begeleiders en schoolteams de mogelijkheid zich op gebied van passend onderwijs verder te professionaliseren. In 2023 zijn 18 trainingen geprogrammeerd. Wederom werd met enthousiasme aan dit programma deelgenomen, er waren in 2023 in totaal 382 inschrijvingen.
Vanaf 2021 meten we de effectiviteit bij trainingen met minimaal 3 bijeenkomsten. Voorafgaand wordt bij de deelnemers een nulmeting afgenomen en na afloop een nameting, incl. een tevredenheidsmeting. Deze meting heeft geleid tot het volgende resultaat:

[2] De gestelde vragen in deze analyse zijn bedoeld om met elkaar nader te verkennen en meer inzicht te krijgen in mogelijke toekomstige ondersteuning aan scholen op gebied van Passend Onderwijs.

Resultaat Deskundigheidsbevordering schooljaar 2023

Bij nul- en nametingen wordt uitgegaan van een 4 puntschaal:	1. kan/ weet ik niet; 2. kan/weet ik enigszins; 3. kan/weet ik behoorlijk; 4. kan/weet ik volledig

Naam Training	gemiddelde nulmeting	gemiddelde nameting	gemiddelde groei	gemiddelde beoordeling door deelnemers
C02 Cognitieve functies	2,5	3,2	0,7	9,2
C04 Sociaal Emotioneel Leren	1,7	3,2	1,4	7,9
C06 Kindgesprekken	2,1	2,8	0,7	7,9
C08 Praktische omgang met gedrag	2,3	3,1	0,8	8,1
C12 Hoogsensitiviteit	1,8	3,3	1,5	8,4
C15 Angsten	2,3	3,0	0,7	
C16 Rots & Water	1,8	3,2	1,4	9,1
C17 Gericht op je doel en groep	2,7	3,3	0,6	8,3
C18 Traumasensitief lesgeven	1,7	2,8	1,1	8,6
Gemiddelden, totaal	**2,1**	**3,1**	**1,0**	**8,4**

Conclusies/ Check met de KPI's:
1. We streven naar een 9, maar zijn tevreden met een 8 --> 8,4 = dik tevreden
2. We willen een gemiddelde groei zien van 1 punt: --> 1,0 = KPI behaald

Financieel	Begroot	Gerealiseerd
Programma 4 Deskundigheidsbevordering	70.000	88.254

Programma 5 Bovenschoolse Voorzieningen

Observatiegroep De Vlinderboom

De Vlinderboom is een tijdelijke voorziening voor leerlingen die het onderwijs kortdurend niet of niet volledig op een reguliere school kunnen volgen, omdat hun onderwijsbehoeften en mogelijke andere ondersteuningsbehoeften complex en onduidelijk zijn. Gerichte observatie is dan nodig om tot de best passende onderwijskeuze te komen. In dit programma wordt waar nodig de verbinding gemaakt tussen onderwijs en jeugdhulp. Plaatsing in De Vlinderboom betreft een periode van maximaal 20 weken. Er is plaats voor maximaal 8 leerlingen per 20 weken.
In 2023 zijn er 10 leerlingen ingestroomd en 13 uitgestroomd. De uitstroom ziet er als volgt uit: 5 leerlingen naar Speciaal Onderwijs cluster 4; 4 leerlingen naar Speciaal Basisonderwijs; 3 leerlingen naar regulier onderwijs en 1 leerling anders, niet nader verklaard.

Het algemene doel voor de Vlinderboom (terug)plaatsing naar regulier basisonderwijs) moet worden verfijnd naar: *Leerlingen worden na afloop van de observatieperiode geplaatst op de best bij hen passende onderwijsvorm*; indien mogelijk is dit het regulier onderwijs.

In de praktijk laten alle kinderen op De Vlinderboom groei zien tijdens hun observatieperiode (en behalen ze de doelen die gesteld zijn in het arrangement) maar is de periode van 20 weken te kort of is de problematiek te ernstig om terug te keren naar / geplaatst te worden in het regulier onderwijs. We noteren dit dan als 'doel deels behaald' maar dat gegeven zegt niets over de ontwikkeling die deze leerlingen hebben doorgemaakt.

De Vlinderboom plaatst vanaf 2018 leerlingen. Sinds 2023 houden we bij waar de leerlingen na een jaar verblijven:

Type onderwijs	Uitstroom vanuit Vlinderboom	Verblijf na een jaar
Reguliere basisschool	5	4
SBO	3	3
SO	4	4

Anders	1 (verhuisd)	
Niet achterhaald		2

De Trampoline
De Trampoline is een tijdelijke hybride voorziening voor leerlingen van groep 3 t/m 8 met (ernstige) gedrags- en/of werkhoudingsproblemen en voor leerkrachten met een coachingsvraag. Het uitgangspunt is dat de leerling, ook na de Trampoline-periode, op de eigen basisschool blijft en dat niet alleen gewerkt wordt aan kindvaardigheden maar ook aan de vaardigheden van de leerkracht op de reguliere school; de leerkracht van De Trampoline verzorgt beiden: twee dagen per week geeft zij les aan de leerlingen, de overige dagen coacht zij de leerkrachten van de leerlingen op hun eigen school. Plaatsing in De Trampoline betreft een periode van maximaal 20 weken, voor maximaal 8 leerlingen. In een schooljaar is er plaats voor maximaal 16 leerlingen.

In 2023 zijn er 15 leerlingen ingestroomd bij de Trampoline. In termen van de hoofddoelen van Biesta lag bij 7 leerlingen de nadruk op socialisatie, bij 7 leerlingen op persoonsvormingen bij 1 leerling op andere doelen. Er zijn 14 leerlingen uitgestroomd, als volgt verdeeld: 4 terug naar de eigen basisschool, 1 naar een andere reguliere basisschool, 5 met verwijzing SO, 2 met verwijzing SBO, 2 anders. In termen van onze KPI: minimaal 60% van de kinderen blijft in het reguliere basisonderwijs, kunnen we stellen dat dit doel nog niet behaald is. Bij 36% van de geplaatste leerlingen is dit doel dit jaar bereikt.

Kijkend naar het vervolg op de Trampoline vanaf de start in 2019, dan zien we de volgende uitstroomgegevens waar de leerlingen na resp. 1, 2 en 3 jaar verblijven:

Vervolg trampoline	Reguliere basisschool	SBO	SO	Regulier Voortgezet onderwijs	VSO	Zorg voorziening	Totaal
Na 1 jaar	27	1	5			2	35
Na 2 jaar	20	1	5	1			27
Na 3 jaar	11		2	3	2		18

Hoewel niet van alle uitstromers hun vervolg kon worden achterhaald, blijkt uit de wel achterhaalde gegevens dat het grootste gedeelte terecht komt in het reguliere basis/ voortgezet onderwijs, resp. 77% na 1 jaar, 74% na 2 jaar en 72% na 3 jaar. Vanuit dit gezichtspunt is het doel van 60% terugstroom naar regulier onderwijs behaald.

Eén van de taken van de leerkracht van de Trampoline is de leerkrachten van de reguliere scholen te coachen aan de hand van door hen opgestelde doelen. Dat verloopt niet altijd soepel, b.v. omdat het een andere leerkracht betreft dan toen het Trampoline-arrangement werd aangevraagd of omdat de leerkracht geen specifieke leerdoelen voor deze coaching kan/ wil formuleren.
Hieronder wordt aangegeven in hoeverre deze doelen, volgens de leerkracht van de Trampoline bereikt zijn in 2023. De mate waarin de doelen bereikt zijn worden door de coach gerelateerd aan de mate waarin de reguliere leerkrachten in staat zijn af te stemmen op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Bijvoorbeeld: als het niet kunnen afstemmen er volledig toe leidt dat de leerling naar het S(B)O gaat, dan beoordeelt de coach dat als 'doelen helemaal niet bereikt'.

Doelen behaald?	enigszins	gedeeltelijk	helemaal niet	volledig	Eindtotaal
2023	9	2	1	1	13

HB+ voorziening De Klimtoren
Deze hybride voorziening biedt expertise voor dubbel bijzondere HB-leerlingen (HB+) en hun leerkrachten in het regulier onderwijs. De leerlingen bezoeken (sinds schooljaar 23-24) gedurende -in principe- 1 schooljaar 2 dagen per week de Klimtoren (gehuisvest in basisschool De Krabbenkooi). De overige 3 dagen volgen de leerlingen het onderwijs op hun eigen reguliere school; de leerkracht(en) aldaar wordt/worden gecoacht door de professionals van de Klimtoren.
De Klimtoren is in september 2021 gestart. In 2023 zijn er 16 leerlingen ingestroomd en 13 uitgestroomd. Gelet op de hoofddomeinen van Biesta (kwalificatie, persoonsvorming, socialisatie) ligt in 2023 bij alle ingestroomde leerlingen (100%) het zwaartepunt bij werken aan en begeleiding bij persoonsvorming.

De 13 leerlingen zijn in 2023 als volgt uitgestroomd: 11 leerlingen naar het reguliere basisonderwijs, 1 naar VSO en 1 naar SO. Hun gemiddelde verblijfsduur bij De Klimtoren was 33 weken, met de volgende spreiding:

Verblijfsduur In weken 2023	4	22	31	32	33	39	40	totaal
Aantal leerlingen	1	1	1	2	1	6	1	13

Vanaf de eerste uitstroom in juli 2022 t/m februari 2023 zijn 13 leerlingen na een jaar gemonitord. 7 ervan verblijven op een reguliere basisschool, 6 op een reguliere VO-school (3x MollerJuvenaat, 2x Roncalli, 1x 't Rijks).

Eén van de taken van de leerkrachten van de Klimtoren is de leerkrachten van de reguliere scholen te coachen aan de hand van door hen opgestelde doelen. Dit onderdeel verloopt niet altijd soepel, b.v. omdat het een andere leerkracht betreft dan toen het Klimtoren arrangement werd aangevraagd of omdat de leerkracht geen specifieke leerdoelen voor deze coaching kan/ wil formuleren.
Bij 5 van de 13 uitgestroomde leerlingen is aangegeven hoe het coachingstraject is verlopen. De leerkrachten van de Klimtoren geven aan dat in 4 van de begeleidingstrajecten de handelingsbekwaamheid van de leerkracht een beetje is toegenomen en 1 keer veel is toegenomen.
De reguliere leerkrachten geven bij 4 coachingstrajecten aan dat de doelen gedeeltelijk zijn behaald, bij 1 traject volledig en bij 1 traject helemaal niet (bij dit laatste traject is de leerling uitgestroomd naar het SO).

Financieel	Begroot	Gerealiseerd
Programma 5 Bovenschoolse voorzieningen	635.200	615.186

Programma 6 Steunpunt HB & subsidie Hoogbegaafdheid

Het steunpunt heeft als taak: het adviseren van scholen over hoogbegaafde leerlingen; het trainen van leerkrachten in de afstemming op de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van deze leerlingen.
Het resultaat van dit programma zal zijn**:** vaardiger leerkrachten; minder uitval HB-lln; betere doorstroming naar het VO.

In 2023 zijn in totaal 20 arrangementen uitgevoerd volgens de volgende hoofddoelen van Biesta:

HB Steunpunt			
	HB Arrangement	HB Korton	Totaal
kwalificatie	9		9
persoonsvorming	9	1	10
socialisatie	2		2
Eindtotaal	**20**	**1**	**21**

De arrangementen die in 2023 zijn afgerond zijn als volgt beoordeeld door de leerkracht die de ondersteuning ontving:

	Doel 100% behaald	Doel 50% behaald	Doel 20% behaald	Doel niet behaald	Totaal
HB Arrangement					
2023	13	4			17
HB Korton					
2023	10	5	3	2	20
Eindtotaal	**23**	**9**	**3**	**2**	**37**

Twee arrangementen zijn in samenwerking met een collega-BPO'er uitgevoerd waarbij zij samen in overleg gingen met de leerkracht en IB'er, ieder vanuit haar eigen specialisme. In 2023 zijn drie leerlingen vanuit een arrangement bij het Steunpunt HB naar de Klimtoren gegaan.
De ouders van twee leerlingen hebben er (na een arrangement) toch voor gekozen om de stap te maken naar een school waar fulltime onderwijs voor begaafde kinderen wordt verzorgd.
De doelen die beschreven werden in de arrangementen lagen ver uiteen. Zij betroffen o.a.: aanbod van een lesprogramma 'op maat', versnellen ja/nee, de leerkuil, sociale- en emotionele problematiek, het organiseren van kindgesprekken, samenwerken met andere leerlingen bevorderen, motivatie.
Er is frequent overleg geweest tussen het Steunpunt HB en de Klimtoren.

Subsidie Hoogbegaafdheid
Samenvatting eindrapportage: in 2020-2023 is op de scholen, op basis van een subsidie van OC&W, een HB-ondersteuningstraject uitgevoerd door Psychologisch Adviesbureau Ponte. De ondersteuning bestond uit vijf HB-aandachtsgebieden HB-beleid, kennis, signalering, onderwijs, begeleiding. Scholen maakten zelf afspraken met Ponte over welk aandachtsgebied, de vorm, inhoud en planning.
42 (van de 43) scholen hebben deelgenomen aan deze ondersteuningsvorm.
Door bureau Ponte zijn ter evaluaties opgeleverd: een eindrapportage per school en feedback op de door het SWV opgestelde KPI's. Scholen kregen de mogelijkheid om te reageren op hun eindrapportage, 18 scholen hebben daar gebruik van gemaakt.
Het SWV heeft een daarnaast een (eigen) evaluatie naar de scholen gestuurd. 21 scholen (50%) hebben hierop gereageerd. De spreiding van de antwoorden is groot. De gemiddelde eindscore is een 7, dat is onder de KPI van een 8, die het SWV zichzelf stelt bij deskundigheidsbevordering. De gegevens per school(bestuur) zijn op aanvraag beschikbaar.
Voor een vervolgtraject is het aan te bevelen om nog meer in te spelen op de beginsituatie en de behoeften van de school.
Eind 2023 is een nieuwe HB-subsidie aangevraagd en goedgekeurd. Vanaf 2024 wordt het goedgekeurde plan van aanpak geoperationaliseerd.

Financieel	Begroot	Gerealiseerd
Programma 6 Steunpunt en subsidie HB	101.600	80.331

Programma 7 Uitvoering Plan Extra Ondersteuning / doelmatige inzet financiële reserve
Teneinde de financiële reserve doelmatig in te zetten is sinds december 2019 gestart met de uitvoering van het Plan Extra Ondersteuning Deel I. Eind 2023 zijn deze projecten formeel beëindigd. In 2022 is hier een tweede plan aan toegevoegd, in het kader van de Verbeteraanpak Passend Onderwijs (M23). Hieronder wordt per project een korte evaluatie beschreven, gevolgd door het wel of niet vervolg geven eraan.

1. Coaching van leerkrachten/ IB'ers/ directeuren/ teams, gericht op ondersteuning bij de begeleiding en afstemming op leerlingen/ groepen/ teams, met name in vroegtijdig(er) / preventiever signaleren.
   In totaal zijn er 67 coachingstrajecten geweest: 39 individuele trajecten en 28 teamtrajecten. Alle trajecten werden onderverdeeld in de thema's: inzet kwaliteiten, kijken achter gedrag, positief pro-actief handelen, verduurzamen expertise, vergroten reflectief vermogen of 'anders'. 80% van de scholen heeft gebruik gemaakt van een of meerdere coachingstrajecten. De coachees hebben de volgende evaluatie aangegeven:

Doel behaald?	Antwoorden
doel volledig behaald	34%
doel grotendeels behaald	44%
Ik kan het niet benoemen	12%
doel een beetje behaald	7%
doel niet behaald	2%

   Voortzetting: de coachingstrajecten worden gedurende de looptijd van het ondersteuningsplan (tot 31-07-2025) voortgezet als BPO-arrangement.

2. Evaluatie Verbindingsofficier

De Verbindingsofficier is 1 april 2020 gestart met de volgende opdrachten:

- De thuiszitters en de leerlingen met ontheffing 5 onder a, terugleiden naar een vorm van onderwijs, al dan niet voorzien van een onderwijs-zorg-arrangement vanuit Jeugdzorg en/of het Samenwerkingsverband.
- Fungeren als casusregisseur / mee-oplopen met de ouders van zeer ingewikkelde casuïstiek waarin zowel onderwijs als gezinsondersteuning nodig is.

Het werk van de Verbindingsofficier bestaat voornamelijk uit het (opnieuw) verbinding zoeken met de ouders en scholen, het bespreken/aandragen van andere oplossingen, het (laten) doen van onderzoek naar de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften, het verbeteren van de communicatie tussen partijen en het bespreken en wegnemen van weerstand. Om scholen te ondersteunen bij een correcte verzuimregistratie, zijn verschillende processchema's in de vorm van beslisbomen gemaakt en in gebruik genomen.
De Verbindingsofficier is een Jeugdprofessional (met SKJ-registratie), gedetacheerd vanuit Spring! aan het Samenwerkingsverband. Gedurende de afgelopen drie jaar werd de Verbindingsofficier door het samenwerkingsverband gefinancierd vanuit de financiële reserve.

Sinds de start van dit programma heeft de Verbindingsofficier zich ontfermd over 90 cases:
Bij deze 90 cases is gedurende de periode 2020-2023 het volgende bereikt:

Type thuiszitter / bereikt resultaat	andere school	eigen school	Thuiszitter met vrijstelling	thuiszitter zonder toestemming LPA	Zorg-voorziening	Ver-huisd	nog geen resultaat	Eind totaal
Aantal	47	19	5	1	8	2	8	90

Bij 8 leerlingen is nog geen resultaat bereikt. Voor hen is in overleg met betrokkenen een plan van aanpak opgesteld. Hierin is vastgelegd waar de komende periode aan gewerkt moet worden en hoe monitoring en evaluatie plaatsvindt. Het SWV heeft hiertoe een format/richtlijn opgesteld dat moet bijdragen aan een passend onderwijs en- zorgaanbod.
Deze 8 leerlingen zijn:

- 1 leerling Variawet, inzet dagactivering en gedeeltelijk naar school van herkomst.
- 1 leerling Variawet, inzet dagactivering, onderwijs op locatie door BPO om vervolgens in te kunnen stromen binnen een andere school na (waarschijnlijk) de zomervakantie
- 1 leerling zit thuis. SDW is betrokken voor thuisondersteuning. Op advies CCE een aanvraag tot vrijstelling ingediend voor schooljaar 23/24
- 1 leerling zit thuis. Samen met onderwijs, jeugdhulp en leerplichtambtenaar opstellen plan van aanpak.
- 3 leerlingen variawet. Er is sprake van onderwijstijdverkorting op de huidige school in samenwerking met jeugdhulp.
- 1 leerling gaat naar een zorgvoorziening ter overbrugging behandelgroep. Aanvraag tot vrijstelling ingediend voor schooljaar 23/24

Eind 2023 zijn de behaalde resultaten afgezet tegen de bij aanvang geformuleerde KPI's:

- KPI: na 4 jaar (2020-2023) is 90% van de thuiszitters (met of zonder toestemming RBL) teruggeleid naar de eigen school, een andere school of een andere (zorg) voorziening.
  Realisatie dec. 2023: van de 90 (2023) leerlingen zijn er 74 teruggeleid = 82%
- Er is tussentijds overleg tussen de verbindingsofficier en de GW'ers, met agenda en verslaglegging, gericht op afname van thuiszitters, zowel in aantal als in de duur van de thuiszittertermijn.
  Realisatie dec. 2023: In het terugplaatsingstraject is er over elke leerling overleg tussen VBO en GW'er en de betrokken zorgaanbieder(s). Na terugplaatsing worden de leerlingen door de Verbindingsofficier overgedragen aan het SOT. Verantwoordelijkheid wordt daarmee teruggelegd bij de scholen. Na 8 weken monitort VBO d.m.v. oudercontact: waar verblijft de leerling hoe gaat het met hem?

- ❖ De thuiszittermijn is na drie jaar verminderd tot maximaal 3 maanden.
  Realisatie dec. 2023: termijn is door bv. wachtlijst jeugdhulp, onderzoek onderwijs- en ondersteuningsbehoeften niet altijd gerealiseerd, wel is er altijd binnen 3 maanden een plan van aanpak. Wachtlijsten jeugdhulp zijn toegenomen, b.v. Memo 6 maanden.

Toelichting en bevindingen bij de cijfers
In 2023 zijn mooie resultaten geboekt, partijen weten elkaar steeds beter te vinden. De aandacht gaat de komende tijd vooral uit naar de volgende aspecten:

Wanneer er sprake is van handelingsverlegenheid op scholen is het van belang in verbinding te blijven door voldoende stil te staan bij het perspectief van de leerling en de ouders. Door tijdig de juiste onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerling te bespreken en de ondersteuningsmogelijkheden te onderzoeken, kan vaker samen tot een oplossing worden gekomen.

Daarnaast is het van belang onderbouwd aan te geven waar grenzen liggen op school t.a.v. bijv. de onderwijs- en ondersteuningsmogelijkheden en open te bespreken wat ieders taken en rollen zijn zodat er geen verkeerde verwachtingen ontstaan.

Het ontwikkelde *Plan van aanpak* is een handige richtlijn, maar het wordt nog onvoldoende toegepast waar het gaat om de te nemen stappen en de invulling van de rol van casusregisseur.

De Verbindingsofficier bestempelt het als zorgelijk dat in de afgelopen periode schorsings- en verwijderingsprocedures zijn ingezet zonder voorafgaande leerlingbespreking in een SOT/HIA. De Verbindingsofficier en/of de Gedragswetenschapper worden dan achteraf geïnformeerd waardoor de samenwerking met ouders moeizaam verloopt en achteraf alternatieven bedacht moeten worden.

De samenwerking tussen scholen en jeugdprofessionals vraagt nog steeds aandacht op gebied van de gezamenlijke aanpak. Het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) en de doelen in het gezinsplan zijn nog onvoldoende op elkaar afgestemd.

Als er een zorgaanbieder betrokken is en de behandeling heeft invloed op het onderwijs dan is meer afstemming noodzakelijk en handelingsadviezen zijn wenselijk. Het is belangrijk om hier binnen een SOT/ HIA goede afspraken over te maken.

Helaas is het nog niet mogelijk gebleken, ondanks herhaalde pogingen vanuit het SWV, om individuele jeugdhulparrangementen te clusteren zodat de effectiviteit van zorg toeneemt en de transfer naar school/ leerkracht direct kan plaatsvinden. Het is een grote zorg hoe de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp structureel vorm en inhoud kan krijgen, mede met het oog op het nieuwe ondersteuningsplan waarin deze samenwerking een belangrijke plaats dient te krijgen.

De focus op schoolaanwezigheid krijgt steeds meer aandacht binnen de SOT's. Dit is een mooie ontwikkeling die voortgezet moet worden. Op deze manier komt sneller in kaart wat de redenen van afwezigheid kunnen zijn zodat hier eerder op geanticipeerd kan worden.

Na de evaluatie is besloten dat de VBO werkzaam blijft voor het SWV tot en met de looptijd van het ondersteuningsplan (31-07-2025).

3. De inzet van zogenaamde '**blijfarrangementen'** (intensieve arrangementen) per relevante casus. Scholen die dermate handelingsverlegen zijn dat ze een leerling zouden moeten verwijzen, worden met een blijfarrangement ondersteund om ervoor te zorgen dat ze zelf in staat blijven af te stemmen op de onderwijsbehoeften. Per leerling wordt bekeken welke expertise nodig is; deze behoeften worden omgezet in SMART-doelen. De benodigde expertise wordt óf door de eigen begeleiders passend onderwijs geleverd óf ingekocht bij derden/ uitgevoerd door klassenassistentes.
4. **Terugplaatsing vanuit S(B)O naar regulier**: de start van twee voorzieningen (één in het SBO en één in het SO (vml. cluster 4)) voor die leerlingen die zo mogelijk het onderwijs in het regulier onderwijs kunnen vervolgen. Niet alleen de desbetreffende leerling maar ook de ontvangende school wordt hierbij begeleid door de S(B)O-leerkracht.

Ad 3. **Blijfarrangementen**: in 2023 zijn 45 intensieve arrangementen afgegeven t.w.v. € 150.509. In de meeste gevallen betrof het de inzet van een onderwijsassistent, ter voorkoming van uitstroom naar het S(B)O-onderwijs.

Ad 4. Er waren binnen het SWV in 2023 twee **terugplaatsingsvoorzieningen** actief: één op SO4 De Kornalijn en één op SBO de Driemaster. Het doel van dit programma is dat leerlingen waarvan men denkt dat regulier basisonderwijs haalbaar is, via de terugplaatsgroep gedeeltelijk naar een reguliere school gaan, om tenslotte volledig deel te nemen aan regulier basisonderwijs. Tijdens de *hybride* fase worden leerkrachten van de 'doelschool' ondersteund door de S(B)O-leerkrachten.

Aantal	leerling komt in terugplaats groep?		
	Ja	Nee	totaal
Driemaster SBO	10	16	26
Kornalijn SO	17	3	20
Eindtotaal	27	19	46

Sinds de start van dit programma t/m 2023 kwamen 46 leerlingen in principe in aanmerking voor de terugplaatsgroepen, Bij 19 leerlingen is het traject niet gestart; redenen hiervoor waren: ouders maakten bezwaar, het was nog te vroeg voor de leerling, privé-situatie van de leerling vormde een belemmering.

Met 25 leerlingen is t/m 2023 het traject gestart met het volgende resultaat:

Aantal	reguliere basisschool	SBO	SO	n.v.t.	Eindtotaal
Driemaster SBO	**3**	**6**			**9**
2022		2			2
2023	3	4			7
Kornalijn SO	**5**		**8**	**3**	**16**
2022	3		6		13
2023	2		1		3
Eindtotaal	**8**	**6**	**8**	**3**	**25**

8 Leerlingen zijn sinds 2023 teruggeplaatst naar het regulier onderwijs. 8 SO4-leerlingen en 6 SBO-leerlingen zijn op de S(B)O-school gebleven. Redenen die hiervoor werden aangevoerd zijn: de leerling heeft nog veel behoefte aan de structuur van het S(B)O-onderwijs; onstabiele thuissituatie; te kwetsbaar voor regulier onderwijs; moeder zag haar kind achteruit gaan.

De gestelde KPI luidt: per schooljaar worden tenminste 6 leerlingen per S(B)O-school teruggeplaatst naar een reguliere (thuisnabije) school. Deze KPI is niet behaald. Eind schooljaar 23-24 zal dit programma wederom worden geëvalueerd en besproken wat ervoor nodig is meer leerlingen thuisnabij onderwijs te kunnen laten volgen. Tevens zal in de aanloop naar het nieuwe ondersteuningsplan moeten worden besproken of voortzetting van dit programma zinvol is en of de kosten/baten in verhouding staan.

Financieel	Begroot	Gerealiseerd
Programma 7 Inzet fin. reserve	422.800	398.399

Progr. 8 Kwaliteitszorg en AVG

Het eerste kwaliteitsbeleidsplan heeft een vervolgplan aansluitend bij het ondersteuningsplan 2021-2025 met als doel het kwaliteitsbeleid verder te bestendigen. De toekomstige ontwikkelingen op het gebied van Passend Onderwijs en de te behalen doelen zijn opgenomen in het Addendum bij het Ondersteuningsplan.

Planmatig ziet de kwaliteitscyclus er als volgt uit:

Kwaliteitsmeting	doelgroep	doel	Frequentie	eerstvolgend in
Ouderonderzoek	ouders van kinderen met arrangement/ TLV	check en verbetering oudertevredenheid	4- jaarlijks	2022
Tevredenheidsonderzoek scholen en schoolbesturen	Dir./ IB'ers/ bestuurders Deelnemersraad	check en verbetering tevredenheid over (uitvoering) programma's ondersteuningsplan	4-jaarlijks	2023-2024
Interne audit	scholen SWV	check en verbetering basis- en breedte-ondersteuning op de scholen	4- jaarlijks	2023-2024
MedewerkersTevredenheids Onderzoek (MTO)	Medewerkers van het SWV PO	check en verbetering medewerkerstevredenheid	4- jaarlijks	2025
Evaluatie SOT's	Ib'ers, GW'ers, JP'ers	check en verbetering SOT's betrokken scholen	jaarlijks	2023
nul- en nametingen trainingsaanbod SWV	deelnemers trainingen vanuit de scholen	check en verbetering trainingen SWV	jaarlijks	2023-2024
Eindevaluatie inzet financiële reserves	Verbindingsofficier Rots & Water Coaching	eindevaluatie KPI's	eenmalig	2022-2023
Eindevaluatie HB- traject Ponte	Scholen SWV	Check HB-traject en Act nieuw PvA HB	eenmalig	2023-2024

Naast de gebruikelijke monitoring van een aantal ondersteuningsprogramma's vindt er elk jaar een 'groot' kwaliteitsonderzoek plaats. Vorig jaar vormden de ouders (van kinderen met een arrangement of een TLV) de doelgroep, in 2023 stond de interne audit centraal. Vier jaar na de eerste audit (2019) gericht op de basisondersteuning op de scholen, zijn dit jaar de bestendiging daarvan en de breedteondersteuning onderwerp van onderzoek. In 2023 heeft een uitgebreide voorbereiding plaatsgevonden: beschrijven van het draaiboek, werving en scholing van IB'ers en directeuren, planning i.s.m. de scholen, en is een start gemaakt met de uitvoering van de audit op de scholen. In P2 van 2024 wordt de eindrapportage opgeleverd.
Ook zijn eind 2023 de voorbereidingen getroffen voor een tevredenheidsonderzoek bij de scholen en schoolbesturen in hun samenwerking met het SWV. Begin P2 van 2024 verschijnt hiervan de eindrapportage.

Ouder- en Jeugdsteunpunt

In 2023 is i.s.m. de kwaliteitsmedewerker VO een Ouder- en Jeugdsteunpunt ingericht, in opdracht van het Ministerie van OC&W. Doel is om ouders en jongeren beter te informeren en te ondersteunen bij de zoektocht die passend onderwijs soms is.
Binnen ons samenwerkingsverband gaan we er nadrukkelijk van uit dat scholen als eerste partner beschikbaar zijn om ouders en jongeren te informeren over passend onderwijs en passende ondersteuning. Indien het desondanks gebeurt dat ouders vragen hebben die niet door school kunnen

worden beantwoord, moeten ze terecht kunnen bij het ouder- en jeugdsteunpunt. Daarnaast krijgt het steunpunt de taak zaken te signaleren bij het samenwerkingsverband en/of de scholen. Inmiddels is het Ouder- en Jeugdsteunpunt op de website van het SWV geplaatst en is er een apart emailadres aangemaakt. Het reguliere telefoonnummer van het SWV is beschikbaar gesteld. Bijvangst hiervan is geweest de 'vertaling' van SWV-teksten naar B1-niveau Nederlands m.b.v. taalambassadeurs.

AVG

Er zijn in 2023 geen beveiligingsincidenten geweest.
Met de Functionaris Gegevensbescherming (FG) van de CED-groep heeft het AVG-jaargesprek plaatsgevonden. Zie hieronder de conclusies:
In 2023 heeft het Samenwerkingsverband Brabantse Wal PO samen met het SWV VO de doorontwikkeling gerealiseerd omtrent het werken volgens de AVG-richtlijnen. Een externe beoordeling door de FG wordt jaarlijks uitgevoerd.
In deze beoordeling wordt het 'Privacy volwassenheidsniveau' gescoord op een schaal van 0 t/m 5. Niveau 3 is het gewenste niveau op de indicatoren om voldoende te scoren. Vorig jaar waren we erg tevreden met onze gemiddelde score van 3,5. Ook in 2023 voldoen we als samenwerkingsverband op alle thema's; met een gemiddelde score van 3,7 is de doorontwikkeling ook in de beoordeling zichtbaar. Wederom zijn er geen grote risico's geconstateerd. Wel zijn er aan aantal verbeterpunten vastgesteld om te kunnen blijven ontwikkelen.

2. Bevindingen ...

Op 27 november heeft een gesprek met de vertegenwoordigers van de organisatie plaatsgevonden. In dit hoofdstuk zijn de bevindingen opgenomen die tijdens dit gesprek naar voren zijn gekomen.
De voorbereiding van dit gesprek is ruim op tijd ingestuurd. Compliment!
De ACG bewustwording is zichtbaar aanwezig in cyclus en jaarkalender. Incidenten worden volgens de richtlijnen afgehandeld.
Besproken is de EE2E encryptie. Het is niet de verantwoording van het SWV de beveiliging van de gesprekspartners te beoordelen. Daar zijn zij zelf verantwoordelijk voor. Hier hoeft het SWV geen actie op te ondernemen.
De CEDgroep zal het register van verwerkingen van SWV Brabantse wal actualiseren.

2.1. Realisatie adviezen 2023

De volgende afspraken en actiepunten zijn gemaakt:

- Top 3 risico's afronden voor maart 2023;
  gerealiseerd
- Maak duidelijke AVG afspraken op papier indien er sprake is van gezamenlijk gebruik van een gebouw en check deze afspraken;
  gerealiseerd
- Er wordt gekeken naar geheimhoudingsverklaringen voor ZZP ers.
  gerealiseerd
- Herijking van het IBP beleid, privacyreglement en de gedragscode moet in 2023 gebeuren;
  gerealiseerd
- In 2023 wordt er gekeken of de DPIA voor office 365 uitgevoerd kan worden;
  gerealiseerd
- Afgesproken is om alle datalekken en of incidenten te melden bij de FG;
  gerealiseerd
- De jaarplanning aanpassen met aandachtspunten uit dit verslag.
  gerealiseerd

(bron: Jaarverslag 2023 FG SWV Brabantse Wal po en vo)

Conclusie

Het gesprek heeft online plaatst gevonden.
Net als voorgaande jaren is het jaargesprek gezamenlijk gevoerd voor zowel SWV PO en VO.
Dit op verzoek van en met toestemming van beide directeuren.
Aangezien de documenten en de implementatie van deze gezamenlijk wordt aangepakt is het logisch en efficiënt dit gesprek en verslag gezamenlijk uit te voeren.
Sinds 01-09-2022 heeft het SWV VO een nieuwe directeur: Bernadette van Oers.

Er is een begin gemaakt met register van verwerkingen, tijdens het gesprek bleek dat het invullen van het register veel vragen met zich meebracht. Dit jaar wordt het register verder ingevuld en wordt er gekeken of de FG hierbij wordt ingeschakeld.
Er wordt onderzocht of er 2FA ingesteld kan worden voor LDos.
Tijdens het gesprek heeft de FG enkele aanwijzingen gegeven voor de website. Niet alle bestanden zijn in te zien en een bestand wordt gedownload als word bestand.
De vragenlijst voor het SWV is ingevuld. complimenten.

We hebben een aantal risico's en openstaande punten van de vorige keer besproken en hier afspraken over gemaakt. De top 3 van risico's is in beeld gebracht en deze worden als eerste opgepakt.

Top 3 risico's

De top 3 geconstateerde risico's zijn als volgt:
Risico 1. 2FA /MFA
Risico 2. DPIA Office 365
Risico 3. Register van verwerkingen

Financieel	Begroot	Gerealiseerd
Programma 8 Kwaliteitszorg	73.000	77.568

Progr. 9 Bestuur & Organisatie

Binnen dit programma zijn de volgende posten ondergebracht:

- Loonkosten Directeur-bestuurder en secretariaat
- Huisvestingskosten Samenwerkingsverband
- Administratiekantoor (F & P) en accountant
- IB- en IB-Directienetwerken en overige vergaderkosten
- Vacatiegelden RvT, besturen, Klankbordgroep, OPR
- Externe bestuursondersteuning

Financieel	Begroot	Gerealiseerd
Programma 9 Bestuur & Organisatie	270.500	346.744

Diepteondersteuning

Diepteondersteuning betreft plaatsing op een school voor speciaal (basis-)onderwijs. Dit is aan de orde zodra de onderwijsbehoeften van de leerling van dien aard zijn, dat de leerkracht niet meer tegemoet kan komen aan wat de leerling nodig heeft. Met andere woorden: de handelingsverlegenheid van de leerkracht is te groot om de leerling verder te kunnen onderwijzen. De leerling wordt dan, in overleg met ouders, door de school verwezen naar een school voor speciaal (basis-)onderwijs.

Bij diepteondersteuning geldt als uitgangspunt dat – waar mogelijk – de leerling terugkeert naar de reguliere school eventueel voorzien van een arrangement vanuit het samenwerkingsverband.

Voor de financiële verantwoording: zie pagina (genummerd) 25 van dit verslag.

De deelnamepercentages per categorie zien er als volgt uit:

Monitor SWV Brabantse Wal PO*							
Totaal aantal lln.	okt. 17	okt. 18	okt. 19	okt. 20	okt. 21	feb-22	feb. 23
Totaal PO	8403	8374	8441	8397	8394	8736	8703
Waarvan in sbo	185	174	180	189	182	181	172
Percentage in sbo	2,20%	2,08%	2,13%	2,25%	2,17%	2,07%	1,98%
Leerlingen in SO	okt. 17	okt. 18	okt. 19	okt. 20	okt. 21	feb-22	feb-23
Laag	139	151	139	134	131	123	145
Midden	8	10	13	17	22	24	20
Hoog	24	23	21	21	20	18	16
Residentieel geplaatst	9	7	9	6	0	0	0
Totaal	180	191	182	178	173	165	181
Deelnamepercentage SO	okt. 17	okt. 18	okt. 19	okt. 20	okt. 21	feb-22	feb-23
Laag	1,76%	1,89%	1,75%	1,67%	1,58%	1,41%	1,67%
Midden	0,10%	0,12%	0,15%	0,20%	0,27%	0,27%	0,23%
Hoog	0,29%	0,27%	0,25%	0,25%	0,23%	0,21%	0,18%
Totaal	2,14%	2,28%	2,16%	2,12%	2.08%	1,89%	2,08%
** De getallen zijn afkomstig van Dashboard, DUO; de percentages uit Vensters.*							

Aantal TLV's in 2021, 2022 en 2023		Aantal leerlingen			Aantal TLV SBO			Aantal TLV SO		
Bestuur	Aantal scholen	1-10-2021	1-2-2022	1-2-2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
LPS (excl. sbo)	28	5479	5707	5681	16	21	28	15	20	20
ABBO	7	1455	1535	1551	3	5	9	4	2	7
SOM	4	806	821	818	4	3	4	1	2	1
SIPO	1	295	310	304	1	1	2	1	1	0
Kruisl scholen	1	177	182	169	2	0	0	2	1	0
SBO de Driemaster	1	182	181	172	63	56	60	5	9	5
Mytylschool	1	36	38	32	0	1	1	9	9	5
De Kornalijn	1	75	83	91	3	0	0	30	30	26
De Kameleon	1	45	44	45	1	2	0	15	11	18
Montaal	1				1	1	3	2	1	1

Onderinstroom					8	1	6	5	9	16
Overig *)					10	10	7	4	5	6
Totaal					112**)	101**)	120	93**)	100**)	105**)

*) Overig: dit zijn bijv. leerlingen woonachtig in deze regio die naar een SO-school buiten het SWV gaan; wij hebben de TLV afgegeven en blijven ook financieel verantwoordelijk voor de bekostiging van het onderwijs in de andere regio.
**) Dit aantal is inclusief de herbeoordelingen

Jaar	SBO Nieuw	SBO Herbeoordeeld	SBO Totaal	SO Nieuw	SO Herbeoordeeld	SO Totaal	SO+SBO totaal nieuwe TLV's
2018	46	32	78	43	63	106	89
2019	61	64	125	27	69	96	88
2020	63	62	125	35	52	87	98
2021	42	70	112	42	51	93	84
2022	36	65	101	48	52	100	84
2023	54	66	120	50	55	105	104

Het totaal aantal nieuwe TLV's is ten opzichte van 2022 is gestegen met 24%. Alhoewel hierdoor vanaf 2025 een stijging van de verplichte afdrachten te verwachten is, is het opstellen van de begroting voor 2025 (in het najaar 2024) het moment om te bezien of er mitigerende maatregelen getroffen kunnen/ moeten worden. Benadrukt dient te worden dat wanneer er meer TLV's worden afgegeven er minder budget beschikbaar komt voor de uitvoering van het ondersteuningsplan.

Duiding bij toename TLV's

Scholen zijn zeer bereid extra ondersteuning te bieden. Echter de hoeveelheid extra inzet die nodig is om voor alle leerlingen passend onderwijs te realiseren blijkt vaak te groot. Dit levert druk / spanning op die er uiteindelijk toe leidt dat een school / leerkracht moet toegeven dermate handelingsverlegen te zijn dat passend onderwijs niet meer kan worden geboden en de leerling moet worden verwezen.

In willekeurige volgorde van importantie wordt gezien:

1. De grootte van de kleuterklassen in het regulier onderwijs; zelfs bij kleinere scholen zijn de kleuterklassen groot (30 lln. is geen uitzondering). Dit blijkt voor jonge leerlingen die iets extra's nodig hebben of die bijv. (kenmerken van) een ASS hebben lastig, zelfs in een zogenaamde instroomgroep.
2. In toenemende mate zien we leerlingen die pas aan het werk gaan met een volwassene in de nabijheid. Het stimuleren van de ontwikkeling van executieve functies (EF: alle functies van de hersenen die essentieel zijn voor het realiseren van doelgericht en aangepast gedrag) verdient aandacht. Echter dit is niet alleen een taak van het onderwijs; ook ouders en voorschoolse instanties kunnen hierin een belangrijke rol spelen. EF zorgen ook voor het reguleren van emoties, motivatie en alertheid; in combinatie met een verminderde taalontwikkeling zou hierin een reden gevonden kunnen worden voor de toename in externaliserend gedrag.
3. Er worden meer ondersteuningsbehoeften gezien op jonge leeftijd; een eenduidige en makkelijk verifieerbare verklaring is er niet. Gedacht kan worden aan:
    a. Na-effect Corona.
    b. Afwijkende taalontwikkeling (ontstaan door een TOS, door te weinig taalaanbod uit de omgeving of een combinatie van deze twee); meertalige opvoeding in combinatie met een laag ontwikkelingsniveau.
    c. Op enkele scholen is er een substantiële toename van kinderen met een buitenlandse achtergrond.
    d. Toenemend gebrek aan zelfredzaamheid (denk aan zindelijkheid).
    e. Achterblijvende motorische ontwikkeling (denk aan fietsen, ballen gooien e.d.); het helpt dan niet wanneer kinderen thuis veel achter een tablet zitten en er op scholen in de pauzes films gedraaid worden i.p.v. de kinderen te laten buitenspelen.

f. Ook bij SDW worden meer leerlingen met een laag ontwikkelingsniveau ingeschreven.
g. Bij de SOT's wordt een toename gezien van opvoedvragen van ouders.
h. Toename aantal echtscheidingen.

4. Het bijstellen van de verwachtingen die scholen van leerlingen hebben, lukt niet altijd: als leerlingen op een (soms veel) lager niveau functioneren mag een school afwijken van de gebruikelijke norm & verwachting.
5. In sommige situaties zien we dat er binnen het samenwerkingsverband wel een passende plek voor leerlingen is, maar dat ouders daarmee niet akkoord gaan. Dit kan ertoe leiden dat er een TLV wordt aangevraagd zonder toestemming van ouders. Wettelijk gezien is dit toegestaan, toch beschouwen we dit als onwenselijk. Zo'n situatie kan er bijvoorbeeld toe leiden dat ouders een klacht indienen via een procedure bij de geschillencommissie hetgeen alle partijen veel tijd en energie kost. We willen er dus optimaal voor zorgen dat de verbinding met ouders blijft om te voorkomen dat een situatie ontstaat waarbij de school/het bestuur een leerling moet schorsen/verwijderen. In deze situaties wordt de Verbindingsofficier ingezet.
   Belangrijk is in dit geval te benoemen dat een leerling niet 'van het samenwerkingsverband' wordt.
6. Onderzocht zou kunnen worden of het onderwijsconcept zou kunnen bijdragen aan of belemmerend kan zijn aan het bieden van passend onderwijs?

Op welke wijze we aan deze 'Passend-onderwijs-uitdagingen' het hoofd kunnen bieden en hoe scholen verder ondersteund kunnen worden, zal in het nieuwe ondersteuningsplan een belangrijke plaats dienen te krijgen.

Overlegvormen

Gedurende 2023 is twee keer een netwerkbijeenkomst georganiseerd: een voor de intern begeleiders, een voor zowel de intern begeleiders als de directeuren.
Daarnaast is er op 13 september 2023 een bijeenkomst georganiseerd met de gemeenten met als onderwerp "Inclusief opgroeien, inclusief onderwijs".
De klankbordgroep en het Expertiseteam kwamen vier keer bijeen. De Ondersteuningsplanraad, bestaande uit leerkrachten en ouders, vergaderde 7 keer. Bestuurlijk overleg heeft plaatsgevonden met de Deelnemersraad (4 keer) en de Raad van Toezicht (4 keer).

Afhandeling van klachten

Er zijn tijdens het verslagjaar 2023 geen klachten ingediend.

Financiële informatie

In 2018 is gestart met het werken volgens een planning- en controlcyclus beleid & financiën. In 2022 is deze cyclus vastgelegd en bekrachtigd door de RvT. Hiermee is het proces van begroten tot en met de Jaarrekening, inclusief de momenten van vaststelling door het bestuur en goedkeuring door de Raad van Toezicht vastgesteld. Ook in 2023 is volgens deze systematiek gewerkt. De opzet van de meerjarenbegroting sluit aan bij het ondersteuningsplan en kent een activiteitengerichte opbouw volgens het verplichte model van OCW.

Deze financiële paragraaf geeft de relatie weer tussen het beleid en de staat van baten en lasten. Tevens wordt een toelichting gegeven op een aantal posten en op de kengetallen.

Staat van baten en lasten	Realisatie 2023	Begroting 2023	Verschil	Realisatie 2022	Verschil
Baten					
rijksbijdragen	7.296.700	7.042.241	254.459	6.271.007	1.025.693
overige overheidsbijdragen	32.497	75.000	-42.503	5.250	27.247
Overige baten	8.372	0	8.372	14.572	-6.200
Totale baten	**7.337.569**	**7.117.241**	**220.328**	**6.290.829**	**1.046.740**
Lasten					
Personele lasten	2.691.729	2.439.435	252.294	2.257.079	434.650
Afschrijvingen	4.720	0	4.720	4.115	605
Huisvestingslasten	19.050	22.500	-3.450	17.611	1.439
Overige instellingslasten	147.427	178.500	-31.073	144.042	3.385
Doorbetalingen aan schoolbesturen	5.237.103	5.077.912	159.191	4.103.648	1.133.455
Totale lasten	**8.100.029**	**7.718.347**	**381.682**	**6.526.495**	**1.573.534**
Financiële baten en lasten	**44.075**	**0**	**44.075**	**6.083**	**37.992**
Resultaat	**-718.385**	**-601.106**	**-117.279**	**-229.583**	**-488.802**

De voorgeschreven presentatie van de cijfers in de jaarrekening biedt weinig inzicht in de beleidsmatige uitwerking van het ondersteuningsplan naar de financiële consequenties. Daarom wordt voor de interne beleidscyclus gewerkt met een programmabegroting. Hiermee kan een directe relatie worden gelegd tussen beleid en financiën, zodat de meerjarenbegroting logisch voortvloeit uit het ondersteuningsplan. De vertaling van de cijfers naar de verschillende programma's geeft het volgende beeld:

Begroting vs. Realisatie 2023	begroting	realisatie	verschil
Baten			
rijksbijdragen	7.042.241	7.276.758	234.517
overige baten	15.000	79.049	64.049
geoormerkte baten programma's	60.000	19.943	-40.057
Totale baten	**7.117.241**	**7.375.750**	**258.509**
Afdrachten	4.020.704	4.229.317	208.613
Lasten			
Programma 1 Basisondersteuning	1.057.208	1.120.599	63.391
Programma 2 Kortdurende Ondersteuning	248.800	232.824	-15.976
Programma 3 O&J Arrangementen	818.535	904.913	86.378
Programma 4 Deskundigheidsbevordering	70.000	88.254	18.254
Programma 5 Bovenschoolse voorzieningen	635.200	615.186	-20.014
Programma 6 Steunpunt HB en Subsidie HB	101.600	80.331	-21.269
Programma 7 Extra ondersteuning / fin. reserve	422.800	398.399	-24.401
Programma 8 Kwaliteitszorg & AVG	73.000	77.568	4.568
Programma 9 Bestuur & organisatie	270.500	346.744	76.244
Totale lasten	**7.718.347**	**8.094.135**	**375.788**
Resultaat	**-601.106**	**-718.385**	**-117.279**

Verantwoording
Het resultaat over het boekjaar 2023 bedraagt € 718.385 negatief tegenover een begroot negatief resultaat van € 601.106. Onderstaand worden de grote verschillen op hoofdlijnen benoemd.

Rijksbijdragen en afdrachten
Sinds het opstellen van de begroting zijn de volgende aanpassingen bekend geworden:

- Aanpassing van de bekostigingstarieven van het kalenderjaar 2023;
- Aanpassing aantal SBO leerlingen met een tlv per 1-02-2022: 1 hoger dan begroot;
- Aanpassing aantal SBO leerlingen in het SWV per 1-02-2022: 5 hoger dan begroot;
- Schoolmaatschappelijk werk aanpassing van de achterstandsscore en de bekostiging;
- Generieke korting op de rijksbijdragen als gevolg van vermogen boven de signaleringswaarde.

De hogere rijksbijdragen (€ 234.517) en de hogere afdrachten (€ 208.613) zorgen per saldo voor een positief effect van € 25.904. Dit effect zou ongeveer € 118.000 hoger zijn geweest als er geen generieke korting zou hebben plaatsgevonden.

De overige baten zijn € 64.049 hoger dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door hoger dan begrote baten in verband met facturering aan drie gemeenten (€ 4.974), en niet begrote rentebaten (€ 44.075).

De geoormerkte subsidies en bijdragen voor specifieke programma's zijn € 40.057 lager dan begroot i.v.m. een foutief geboekte vrijval m.b.t. de subsidie voor HB in 2021. De kosten en baten voor de subsidie HB zijn overigens volledig congruent: er zijn niet méér middelen besteed dan aan subsidie ontvangen. Echter de kosten en de baten zijn over verschillende jaren geadministreerd.

Programma's
De programma's met een verschil > € 25.000 worden toegelicht.

- Programma 1 Basisondersteuning: Dit wordt veroorzaakt door het feit dat er in 2023 meer audits zijn afgenomen dan begroot (€ 63.391).
- Programma 3 Onderwijs- en Jeugdhulparrangementen (O&J): er zijn meer (intensieve) arrangementen toegekend dan begroot (€ 86.378).
- Programma 9 Bestuur en organisatie: de kosten van dit programma zijn € 76.244 hoger dan begroot; het verschil is als volgt te verklaren:
  - Te laag begrote loonkosten plus onvoorziene CAO-loonkostenstijging (€ 35.000)
  - Onvoorziene notariskosten (€ 13.420)
  - Onvoorziene hogere accountantskosten (€ 12.000)
  - Onvoorziene kosten voor administratieve ondersteuning (€ 10.000)
  - Onvoorziene kosten voor IT-migratie (€ 5.000)

Balans per 31-12-2023

De balans per 31 december 2023 is in onderstaande tabel weergegeven.

Balans	**31-12-2023**	**31-12-2022**
Activa		
Materiele vaste activa	28.457	33.177
Vorderingen	28.950	48.659
Liquide middelen	907.225	1.796.595
Totaal vlottende activa	936.175	1.845.254
Totaal activa	**964.632**	**1.878.431**
Passiva		
Algemene reserve	760.273	1.092.724
Bestemmingsreserves	0	385.930
Eigen vermogen	760.273	1.478.654
Voorzieningen	8.212	12.109
Kortlopende schulden	196.147	387.668
Totaal passiva	**964.632**	**1.878.431**

Toelichting
De waarde van de materiële vaste activa is afgenomen ten opzichte van 2022. De afschrijvingen bedragen in 2023 € 4.720. Er hebben geen investeringen plaatsgevonden.

De vorderingen nemen met € 19.709 af ten opzichte van 2022. Dit wordt veroorzaakt door een afname van de vooruitbetaalde posten.

De liquide middelen nemen met € 889.370 af ten opzichte van 2022. Het negatieve resultaat zorgt voor een afname van de liquiditeit. Een afname van de kortlopende schulden heeft tevens een negatief effect op de liquiditeit. Zie hiervoor ook het kasstroomoverzicht.

Het eigen vermogen daalt als gevolg van het negatieve exploitatieresultaat.

De voorzieningen nemen met € 3.897 af door een onttrekking aan de voorziening jubileumuitkeringen.

De kortlopende schulden zijn € 191.521 lager dan ultimo 2022 voornamelijk door een afname van de overige overlopende passiva.

Financiële kengetallen

Onderstaand een weergave van de kengetallen.

Kengetallen	2022	2023
Solvabiliteit 2	79%	80%
Liquiditeit (current ratio)	4,8	4,8
Ratio normatief publiek eigen vermogen	23,5%	10,4%

Toelichting op de kengetallen:

Solvabiliteit 2

De solvabiliteit 2 geeft de verhouding weer tussen enerzijds het eigen vermogen inclusief voorzieningen en anderzijds het totaal vermogen. Het is een maatstaf voor de mate waarin de organisatie in staat is aan de betalingsverplichtingen op de lange termijn te voldoen. Het solvabiliteitskengetal is gedefinieerd als (eigen vermogen + voorzieningen / totaal vermogen).

Op basis van het kengetal is de solvabiliteitspositie van het samenwerkingsverband goed. Het samenwerkingsverband is in staat aan de betalingsverplichtingen op de lange termijn te voldoen.

Liquiditeit

De liquiditeit geeft de verhouding weer tussen enerzijds liquide middelen en de kortlopende vorderingen en anderzijds de kortlopende verplichtingen. Het is een maatstaf in hoeverre de organisatie in staat is aan haar betalingsverplichtingen op de korte termijn te voldoen.

Het samenwerkingsverband is in staat aan de betalingsverplichtingen op de korte termijn te voldoen.

Ratio normatief publiek eigen vermogen

De ratio geeft een indicatie van mogelijk bovenmatig publiek eigen vermogen weer. De ratio mag niet meer bedragen dan 3,5% van de totale baten met een minimum van € 250.000 voor samenwerkingsverbanden.
De ratio ligt in 2022 en 2023 boven de 3,5% norm. In de meerjarenbegroting is afbouw van het vermogen begroot om zo aan de norm te voldoen.

Uit bovenstaande kengetallen kan worden geconcludeerd dat de liquiditeits- en vermogenspositie van samenwerkingsverband Brabantse Wal PO ruim is.
De ontstane financiële reserve is met name opgebouwd doordat er vanaf de start van passend onderwijs tot 1 augustus 2017 weinig beleid aan middelen gekoppeld was. Het eerste ondersteuningsplan was slechts voor één jaar goedgekeurd. Vanaf 1-8-2017 is er een nieuw en wel goedgekeurd ondersteuningsplan waarbij middelen aan beleid zijn gekoppeld. Inmiddels is sinds 2019 een plan Extra Ondersteuning in uitvoering, teneinde de financiële reserves doelmatig in te zetten. Naar aanleiding van de Verbeteraanpak Passend Onderwijs (M23) is in 2021 een tweede plan ‘doelmatige inzet financiële reserve’ opgesteld en in uitvoering genomen. Op inhoud wordt hierover verslag gedaan in het bestuursdeel van het jaarverslag.

Treasurybeleid

Samenwerkingsverbanden krijgen jaarlijks een bedrag waaruit alle kosten moeten worden gedekt en waarmee waarborgen voor 'bedrijfsvoering' op langere termijn geschapen moeten worden. Op basis van het voor de organisatie geldende risicoprofiel ligt het voor de hand dat reserves worden opgebouwd. Het past in de eigen verantwoordelijkheid van het samenwerkingsverband de beschikbare middelen risicomijdend te beheren.

Het treasurybeleid maakt deel uit van het financiële beleid van Stichting Samenwerkingsverband Brabantse Wal PO. Het vindt plaats binnen de kaders van de Regeling van de Minister van Onderwijs,

Cultuur en Wetenschap van 6 juni 2016 met kenmerk WJZ/800938, houdende regels over het uitzetten van gelden, het aangaan van leningen en het aangaan van verbintenissen voor financiële derivaten (Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 RBLD 2016)). De regeling heeft betrekking op de publieke middelen van Stichting Samenwerkingsverband Brabantse Wal PO.

De Raad van Toezicht heeft op 26 maart 2020 het Treasurystatuut goedgekeurd.
De directeur-bestuurder heeft het Treasurystatuut vastgesteld op 26 maart 2020.

Het samenwerkingsverband heeft geen leningen verstrekt en is geen derivaten aangegaan. De liquide middelen zijn uitgezet middels schatkistbankieren. Dit voldoet aan de credit ratings van ons treasurystatuut. De liquide middelen zijn in 2023 afgenomen ten opzichte van 2022 vanwege een begroot negatief resultaat. Voor een nadere analyse verwijzen wij naar het kasstroomoverzicht.

Continuïteitsparagraaf

A1. Leerlingenaantallen en personele bezetting

Leerlingen

De meerjarenbegroting is gebaseerd op het ondersteuningsplan. Onderstaande leerlingenaantallen zijn gebruikt bij het opstellen van de meerjarenbegroting. Bij het opstellen van de meerjarenbegroting waren de leerlingenaantallen nog niet definitief waardoor de leerlingenaantallen in onderstaande tabel kunnen afwijken t.o.v. eerder gepresenteerde tabellen met leerlingenaantallen.

Leerlingen en deelnamepercentages op teldatum						
Leerlingen BaO en SBO	**1-2-2022**	**1-2-2023**	**1-2-2024**	**1-2-2025**	**1-2-2026**	**1-2-2027**
leerlingen BaO	*8.555*	*8.500*	*8.500*	*8.500*	*8.500*	*8.500*
leerlingen SBO	*181*	*165*	*163*	*160*	*160*	*160*
Totaal BaO en SBO	***8.736***	***8.665***	***8.663***	***8.660***	***8.660***	***8.660***
Leerlingen SO	**1-2-2022**	**1-2-2023**	**1-2-2024**	**1-2-2025**	**1-2-2026**	**1-2-2027**
categorie 1 (laag)	*141*	*145*	*135*	*130*	*125*	*125*
categorie 2 (midden)	*24*	*20*	*20*	*20*	*20*	*20*
categorie 3 (hoog)	*18*	*16*	*15*	*14*	*14*	*14*
Totaal SO	***183***	***181***	***170***	***164***	***154***	***154***
Deelnamepercentages	**1-2-2022**	**1-2-2023**	**1-2-2024**	**1-2-2025**	**1-2-2026**	**1-2-2027**
SBO	*2,07%*	*1,90%*	*1,88%*	*1,85%*	*1,85%*	*1,85%*
SO	*2,09%*	*2,09%*	*1,96%*	*1,89%*	*1,78%*	*1,78%*

Personele bezetting

Het samenwerkingsverband heeft sinds 1 september 2022 7 personeelsleden in dienst: directeur-bestuurder (0,8 fte), managementassistente (0,8 fte), beleidsmedewerker kwaliteit en AVG (0,6 fte) en vier gedragswetenschappers (2,95 fte). In 2024 is een vacature opgenomen voor een bestuurssecretaris (0,6fte), ingaande 1 april 2024 of zo snel mogelijk daarna.

Personele bezetting in fte	2021	2022	2023	2024	2025
Directie (DIR)	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
Onderwijsondersteunend personeel Secretariaat	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
Onderwijsondersteunend personeel Beleidsmedewerker	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Onderwijsondersteunend personeel Bestuurssecretaris				0,45	0,6
Gedragswetenschappers	2,1	2,2	2,95	2,95	2,95
Totaal	**4,3**	**4,4**	**5,15**	**5,6**	**5,75**

A2. Meerjarenbegroting

Strategisch beleid in relatie tot de meerjarenbegroting

Sinds 1 augustus 2021 is het tweede Ondersteuningsplan in werking. Het plan borduurt in hoofdlijnen voort op het eerdere ondersteuningsplan echter de visie en missie zijn sterker verwoord; de eerder uitgesproken verwachting dat het aantal leerlingen op het S(B)O zal afnemen, wordt gebaseerd op de visie en ambities dat de kwaliteit van het onderwijs op de basisscholen verder stijgt. Door de stijgende kwaliteit wordt verondersteld dat leerkrachten beter in staat zijn tegemoet te komen aan wat de leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften nodig hebben; leerlingen die anders verwezen zouden worden naar het S(B)O kunnen dan gebruik blijven maken van het regulier basisonderwijs.
Hoewel deze visie ook in het eerste ondersteuningsplan werd beschreven, bleek in de praktijk dat het voor een afname van aantal leerlingen in het S(B)O nog te vroeg was. Anders gezegd: de kwaliteit op de scholen was nog niet dusdanig verhoogd, dat meer leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoeften in het regulier onderwijs konden blijven. Daarom is in het nieuwe ondersteuningsplan nadrukkelijker ingezet op hybride onderwijsvormen waarmee kennis en expertise o.a. vanuit het S(B)O wordt ingezet op het regulier onderwijs.

Meerjarenbegroting	2023-R	2024	2025	2026	2027
Baten					
rijksbijdragen	7.276.758	7.615.752	7.860.908	8.134.407	8.419.112
overige baten	79.049	0	0	0	0
geoormerkte baten programma's	19.943	15.000	15.000	15.000	15.000
Totale baten	**7.375.750**	**7.630.752**	**7.875.908**	**8.149.407**	**8.434.112**
Lasten					
Afdrachten	**4.229.317**	**4.181.909**	**4.141.806**	**4.143.429**	**4.176.148**
Programma 1 Basisondersteuning	1.120.599	1.104.132	999.364	999.018	999.018
Programma 2 Kortdurende Ondersteuning	232.824	15.000	15.000	15.000	15.000
Programma 3 O&J Arrangementen	904.913	1.054.270	1.087.669	1.122.238	1.158.016
Programma 4 Deskundigheidsbevordering	88.254	70.000	70.000	70.000	70.000
Programma 5 Bovenschoolse voorzieningen	615.186	669.645	693.083	717.340	742.447
Programma 6 Steunpunt HB en Subsidie HB	80.331	39.330	40.707	42.131	43.606
Programma 7 Extra ondersteuning / fin. reserve	398.399	507.668	444.686	473.250	679.814
Programma 8 Kwaliteitszorg & AVG	77.568	86.726	89.236	91.834	94.523
Programma 9 Bestuur & organisatie	346.744	388.931	418.853	431.990	445.588
Totale lasten	**8.094.135**	**8.117.611**	**8.000.403**	**8.106.231**	**8.424.160**
Resultaat	**-718.385**	**-486.858**	**-124.495**	**43.176**	**9.952**

Bovenstaand overzicht is opgesteld volgens de interne begrotingssystematiek, omdat op deze manier de relatie tussen beleid en financiën inzichtelijk wordt gemaakt.

Vertaald naar de indeling conform de Regeling Jaarverslaggeving ontstaat het volgende beeld:

Meerjarenbegroting RJO	2023-R	2024	2025	2026	2027
Baten					
Rijksbijdragen	7.296.700	7.615.752	7.860.908	8.134.407	8.419.112
Overige overheidsbijdragen	32.497	15.000	15.000	15.000	15.000
Overige baten	8.372	0	0	0	0
Totale baten	**7.337.569**	**7.630.752**	**7.875.908**	**8.149.407**	**8.434.112**
Lasten					
Personele lasten	2.691.729	2.613.419	2.637.823	2.738.999	3.020.717
Afschrijvingen	4.720	0	0	0	0
Huisvestingslasten	19.050	22.500	23.288	24.103	24.946
Overige instellingslasten	147.427	270.650	198.123	200.682	203.331
Doorbetalingen aan schoolbesturen	5.237.103	5.211.041	5.141.169	5.142.447	5.175.166
Totale lasten	**8.100.029**	**8.117.610**	**8.000.403**	**8.106.231**	**8.424.160**
Financiële baten en lasten	44.075	0	0	0	0
Resultaat	-718.385	-486.858	-124.495	43.176	9.952

Dit leidt tot de volgende meerjarenbalans en bijbehorende kengetallen:

Meerjarenbalans	2023-R	2024	2025	2026	2027
Activa					
Materiële vaste activa	28.457	28.457	28.457	28.457	28.457
Vorderingen	28.950	28.950	28.950	28.950	28.950
Liquide middelen	907.225	420.367	295.872	339.048	349.000
Totaal activa	**964.632**	**477.774**	**353.279**	**396.455**	**406.407**
Passiva					
Algemene reserve	760.273	273.415	148.920	192.096	202.048
Bestemmingsreserve	0	0	0	0	0
Eigen vermogen	760.273	273.415	148.920	192.096	202.048
Voorzieningen	8.212	8.212	8.212	8.212	8.212
Kortlopende schulden	196.147	196.147	196.147	196.147	196.147
Totaal passiva	**964.632**	**477.774**	**353.279**	**396.455**	**406.407**

Kengetallen	2023-R	2024	2025	2026	2027
Solvabiliteit 2	80%	59%	44%	51%	52%
Liquiditeit (current ratio)	4,8	2,3	1,7	1,9	1,9
Ratio normatief publiek eigen vermogen	10,4%	3,6%	1,9%	2,4%	2,4%

De omvang van de materiële vaste activa, vorderingen en de kortlopende schulden zijn lastig te voorspellen: daarom worden deze posten in de meerjarenbalans als constant voorspeld en op het niveau van 2023 gesteld.
Het samenwerkingsverband heeft behalve vervanging van de huidige activa geen toekomstige investeringen gepland.

De financiële positie van het samenwerkingsverband is goed. Het eigen vermogen per 31 december 2023 bedraagt € 760.273. En is met € 718.381 afgenomen ten opzichte van 2022. De solvabiliteit is met 79% hoog en dat geldt ook voor de liquiditeit met een quick ratio van 4,8. Gedurende de planperiode blijven deze ratio's ruim boven de bedrijfseconomische ondergrens.

Zoals uit de meerjarenbegroting blijkt zal het eigen vermogen in 2024 en 2025 de komende jaren verder dalen als gevolg van (bewuste) begrotingstekorten. Het resultaat 2023 is echter negatiever dan verwacht bij het opstellen van de begroting. Bij het opstellen van de begroting over 2025 en de meerjarenbegroting 2026 tot en met 2028 zullen mitigerende maatregelen worden genomen, zodat het resultaat niet onder het buffervermogen zal dalen.

Het samenwerkingsverband heeft in 2019 een bestemmingsreserve doelmatige inzet financiële reserves gevormd om de financiële reserves die de afgelopen jaren zijn gevormd terug te brengen tot een niveau dat het weerstandsvermogen voldoende is om de risico's op te vangen. Jaarlijks wordt een bedrag begroot dat ten laste wordt gebracht van deze bestemmingsreserve. De bestemmingsreserve is in 2023 volledig ingezet ten behoeve van geboekte kosten op Programma 7 – *extra ondersteuning/financiële reserves.* Inhoudelijke resultaten van dit programma worden weergegeven in het bestuursverslag.

Toelichting cijfermatige uitkomst Rekenformule Inspectie
De inspectie van het Onderwijs ontwikkelde een rekenmethode om te bepalen wat een redelijk (publiek) eigen vermogen is om aan te houden. Daarmee ontstaat voor elk samenwerkingsverband een 'signaleringswaarde' voor mogelijk bovenmatig eigen vermogen. Voor samenwerkingsverbanden wordt de signaleringswaarde berekend door 3,5% van de totale baten te nemen met een minimum van € 250.000.

Bovenmatig eigen vermogen
Na de evaluatie van passend onderwijs werd de maatschappelijke roep om afbouw van de financiële reserves van SWV'en steeds sterker. In december 2020 leidde dit tot de M23-maatregel van minister Slob. De sector heeft een gezamenlijk plan opgesteld voor de afbouw van de reserves van alle samenwerkingsverbanden.

- Signaleringswaarde 3,5% € 250.000
- Realisatie vermogen 2023 € 1.478.655
- Realisatie vermogen 2023 € 760.273

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Resultaat	-229.583	-718.385	-486.858	-124.495	43.176	9.952
Totaal baten	6.290.829	7.337.569	7.630.752	7.875.908	8.149.407	8.434.112
Vermogen	1.478.654	760.273	273.415	148.920	192.096	202.048
Signaleringswaarde	250.000	256.727	267.076	275.657	285.229	295.194
Buffervermogen	242.000	242.000	242.000	242.000	242.000	242.000
Bestedingsruimte	1.236.654	518.273	31.415	-93.080	-49.904	-39.952

In bovenstaande tabel is het gerealiseerde resultaat 2023 opgenomen; de begrote resultaten 2024 t/m 2027 en de consequenties voor het vermogen in de huidige meerjarenbegroting. Doordat het gerealiseerde resultaat in 2023 € 117.279 lager uitvalt dan begroot is het vermogen sneller afgebouwd dan begroot, maar is er nog steeds sprake van een mogelijk bovenmatig eigen vermogen ultimo 2023. Door het gerealiseerde resultaat 2023 en de voorliggende meerjarenbegroting, dreigt vanaf 2025 het eigen vermogen onder het minimaal noodzakelijk buffervermogen te zakken. Bij het opstellen van de begroting 2025 en het tevens nieuw op te stellen ondersteuningsplan 2025-2028 zullen er indien noodzakelijk mitigerende maatregelen worden getroffen, zodat het vermogen niet zal dalen onder het minimaal noodzakelijk buffervermogen.

In de begroting 2024 is toegelicht dat het risico van een generieke korting niet is meegenomen. Op dit moment is nog niet bekend of er in 2024 wederom een generieke korting toegepast zal worden op een bovenmatig vermogen ultimo 2023.

B1. Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

Het bestuur heeft de verantwoordelijkheid voor de opzet en het functioneren van het interne risicobeheersings- en controlesysteem. Een essentieel onderdeel hierin is een goede inrichting van de administratieve processen en een goede administratie verwerking.
Het bestuur heeft de planning- en controlcylus ingericht conform de vereiste verantwoording in het jaarverslag, op basis van kalenderjaar. Deze cyclus heeft een inhoudelijke en een financiële component. De basis voor de inhoudelijke component ligt in het ondersteuningsplan. De drie genoemde onderdelen uit de planning- en controlcyclus hangen als volgt met elkaar samen:

(Meerjaren)begroting
Jaarlijks wordt een meerjarenbegroting opgesteld. Deze meerjarenbegroting bestrijkt een periode van vier kalenderjaren, waarbij het eerste kalenderjaar het meest concreet is uitgewerkt. De goedgekeurde kalenderjaarbegroting is het mandaat waarbinnen de bestuurder kan handelen.
Onderdeel van de meerjarenbegroting is de risicoparagraaf. De jaarlijkse cyclus is als volgt:

(Meerjaren)begroting		
Actor	Activiteit	Periode
Bestuurder samen met controller	Opstellen	Oktober
Audit commissie	Advies	November
Deelnemersraad	Goedkeuren begroting	November

Directeur-bestuurder	Vaststellen begroting	December
Raad van toezicht	Goedkeuren begroting	December
Ondersteuningsplanraad	Informeren	December

Managementrapportages
Driemaal per jaar wordt een managementrapportage opgesteld. Deze bestaat uit een inhoudelijke verantwoording per programma met daarbij een financiële verantwoording. Naast de realisatiecijfers van de desbetreffende periode wordt ook een actuele prognose gegeven.
De managementrapportages geven een voortschrijdend inzicht. Iedere rapportage is een verdere uitwerking van de vorige.

Uiteraard geldt dat, wanneer daar aanleiding voor is, met het informeren van de Deelnemersraad en de Raad van Toezicht niet gewacht wordt tot een formeel rapportagemoment. De inhoudelijke en beleidsmatige ontwikkelingen worden permanent gevolgd.

De drie managementrapportages beslaan de volgende periodes
- P1: januari t/m maart
- P2: april (januari) t/m juli
- P3: augustus (januari) t/m december

De jaarlijkse cyclus is als volgt:

Managementraportages		
Actor	Activiteit	Periode
Administratiekantoor	opleveren realisatiecijfers	Derde week januari t.b.v jaarverslag en monitor P3 Tweede week april (P1), augustus (P2) t.b.v. de monitor
Bestuurder (en controller)	opstellen rapportages	April (P1), september (p2), januari (P3 en jaarverslag)
Deelnemersraad	Neemt kennis van rapportages	Vergaderingen maart, juni, oktober/november
Directeur-bestuurder	Vaststellen rapportages	Voorafgaand aan RvT-overleg
Raad van toezicht	Goedkeuren rapportage	Vergaderingen maart, juni, oktober/november

Jaarverslag
Het jaarverslag is het formele externe verantwoordingsdocument. Doordat in de loop van het jaar de managementrapportage steeds verder is uitgebouwd, kan hier bij het opstellen van het bestuursverslag op worden voortgeborduurd. De continuïteitsparagraaf wordt gebaseerd op de meest recente goedgekeurde meerjarenbegroting. Verder vindt een herijking plaats van de risicoparagraaf.

De jaarlijkse cyclus is als volgt:

Jaarverslag		
Actor	Activiteit	Periode
Administratiekantoor	opstellen jaarrekening	Februari
Bestuurder en controller	opstellen bestuursverslag	Februari/maart
Accountant	accountantscontrole	Februari
Audit commissie	Beoordelen jaarverslag/advies	Mei *
Deelnemersraad	Instemmen	Mei *
Directeur-bestuurder	Vaststellen	Juni *

Raad van toezicht	Goedkeuren	Juni*
Ondersteuningsplanraad	Goedkeuren	Juni

** onder voorbehoud van de afspraken met de accountant*

De Raad van Toezicht ziet toe op het functioneren van de directeur-bestuurder.

B2. Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

In de meerjarenbegroting 2024-2027 zijn de volgende risico's benoemd en is de matrix gelijkgesteld aan voorgaande begrotingsperiode:

	Onderwerp	Risico
a	Deelname S(B)O	onverwachte (tussentijdse) instroom SBO onverwachte (tussentijdse) instroom SO
b	Personeel in dienst	langdurige ziekte / vervanging personeel
c	Juridische procedure	onverwacht inroepen juridische ondersteuning

Beheersmaatregelen:
Ad a) Actief (actiever) betrokken raken bij (vroeg-)signalering zodat uitstroom naar S(B)O kan worden voorkomen.
Ad b) Bieden van goed werkgeverschap.
Ad c) Zo preventief mogelijk met scholen en ouders in gesprek over de onderwijs- en zorgbehoeften van hun leerling/kind opdat een eventuele verwijzing niet als verrassing komt.

Kwantificering van de risico's

Teneinde de risico's te kwantificeren en zo het benodigde weerstandsvermogen te onderbouwen, wordt onderstaande matrix aangehouden:

Risicomatrix weerstandsvermogen						
	Onderwerp	**Risico**	**Impact**	**Totaal impact**	**Kans (%)**	**Bedrag (Impact*Kans)**
a	Deelname S(B)O	onverwachte (tussentijdse) instroom SBO	15 lln. à 6.000	€ 90.000,00	50%	€ 45.000,00
		onverwachte (tussentijdse) instroom SO	12 lln. à 12.000	€ 144.000,00	50%	€ 72.000,00
b	Personeel in dienst	langdurige ziekte / vervanging personeel	Loon-kosten	€ 100.000,00	50%	€ 50.000,00
c	Juridische procedure	onverwacht inroepen juridische ondersteuning	Stelpost	€ 150.000,00	50%	€ 75.000,00
						€ 242.000,00

Korting op lumpsum schoolbesturen

Passend onderwijs voorziet erin dat wanneer de verplichte afdrachten aan het SO het totale budget zware ondersteuning (inclusief verevening) te boven gaan, er door DUO een automatische korting op de lumpsum van de deelnemende schoolbesturen wordt toegepast, in de vorm van een bedrag per leerling. In onderstaand overzicht wordt dit risico in beeld gebracht. Wanneer de uitputtingspercentages stijgen en in de buurt van de 100% komen, is er sprake van een reëel risico.

Uitputting zware ondersteuning	2023-R	2024	2025	2026	2027
Afdracht zware ondersteuning					
de maximale afdracht SO bedraagt:	4.169.431	4.411.906	4.553.707	4.711.454	4.876.355
de werkelijke afdracht (via DUO en SWV) is:	69%	66%	62%	60%	58%

Het uitputtingspercentage voor SO is 69% en daalt in de planperiode naar 58%. Hier is derhalve sprake van een gering risico.

Beïnvloedbaarheid van de begrotingsposten

De grootste begrotingsposten zijn slechts op de langere termijn beïnvloedbaar, omdat ze direct bepaald worden door het aantal leerlingen. Het is dus essentieel dat de leerlingstromen worden gemonitord.

Begroting 2024	begroting	%
Baten	**7.630.752**	
Afdrachten	**4.181.909**	54,80%
Lasten		
Programma 1 Basisondersteuning	1.104.132	14,47%
Programma 2 Kortdurende Ondersteuning	15.000	0,20%
Programma 3 O&J Arrangementen	1.054.270	13,82%
Programma 4 Deskundigheidsbevordering	70.000	0,92%
Programma 5 Bovenschoolse voorzieningen	669.645	8,78%
Programma 6 Steunpunt HB en Subsidie HB	39.330	0,52%
Programma 7 Extra ondersteuning / fin. reserve	507.668	6,65%
Programma 8 Kwaliteitszorg & AVG	86.726	1,14%
Programma 9 Bestuur & organisatie	388.931	5,10%
Totale lasten	3.935.702	**51,58%**
Resultaat	**-486.858**	

B3. Verslag Toezichthouden orgaan (Raad van Toezicht)

De Raad van Toezicht (RvT) houdt, ingevolge artikel 17c van de Wet op het primair onderwijs, toezicht op de uitvoering van het werk van het bestuur van SWV Brabantse Wal, en staat het bestuur met raad terzijde. Dit houdt voor wat betreft de toezichtstaak in dat de RvT het meerjarenplan, de begroting en het jaarverslag goedkeurt en de accountant aanwijst die daarop de controle uitvoert. Voorts kijkt hij naar het voldoen door het bestuur aan de wettelijke voorschriften die gelden en het voldoen aan de code goed bestuur. Tenslotte ziet hij toe op de rechtmatige verwerving en aanwending van de middelen van het SWV (in afstemming met de accountant) en op de doelmatigheid van die aanwending.

Doelmatig opereren

Met name de doelmatigheid van de aanwending is een belangrijk punt van aandacht voor de RvT. Doelmatigheid begint met het formuleren van doelen. Bij een SWV begint het formuleren van doelen bij het opstellen van het ondersteuningsplan 2021-2025. Daarin legt het vast wat het verstaat onder de basisondersteuning die alle scholen geacht worden te bieden aan alle leerlingen in het werkgebied. De strakke definitie van basisondersteuning bepaalt vervolgens welke andere vormen van ondersteuning worden geleverd binnen het SWV en welk beroep gedaan wordt op het SBO of het SO. De RvT constateert een doordachte mix van decentrale aanpak bij de scholen in combinatie met centrale voorzieningen om de doelstellingen te bereiken.

Toezicht op doelmatigheid richt zich dan ook in eerste instantie op de kwaliteit van het ondersteuningsplan en de definitie van basisondersteuning, en vervolgens op de wijze van handhaving van het voldoen aan die basisondersteuning. De basisondersteuning wordt door het SWV financieel ondersteund met een vast bedrag per leerling. Toezicht op doelmatigheid is hier dan ook gericht op de doelrealisatie. Door middel van audits wordt dat door het SWV vastgesteld. De resultaten van dit alles zijn onderwerp van overleg. De RvT acht het niet doelmatig zeer gedetailleerde bestedings- en verantwoordingsvoorschriften rond deze middelen aan de scholen op te leggen.

Indien de basisondersteuning onvoldoende soelaas biedt voor leerlingen, zijn aanvullende vormen van ondersteuning nodig. Die vindt plaats door gerichte interventies op scholen en in de vorm van overkoepelende voorzieningen op centraal niveau waar leerlingen tijdelijk kunnen worden ondergebracht. Deze zijn erop gericht leerlingen zoveel mogelijk terug te plaatsen op hun oorspronkelijke scholen, veelal voorzien van ondersteuning aan die school zelf. Waar dat niet kan, vindt plaatsing in het SBO of SO plaats. Het verloop van dit proces, de resultaten en vanzelf de kosten zijn onderwerpen van gesprek tussen bestuur en RvT. De RvT heeft de centrale voorzieningen ook zelf bezocht.

Tenslotte is er de mogelijke plaatsing van leerlingen in SBO en SO. De RvT houdt geen toezicht op die plaatsing en de gehanteerde criteria, maar houdt zich wel op de hoogte van de mate waarin op deze voorzieningen een beroep wordt gedaan. Het totaal van de voorzieningen, van basis- en lichte tot zware ondersteuning dient immers maximaal doelmatig te zijn.

Bij doelmatigheid hoort ook dat middelen niet onnodig in kas blijven. Brabantse Wal heeft in termen van het ministerie een bovenmatig vermogen en moet dat volgens een centraal plan tot een niveau van 250.000 euro verlagen. In de meerjarenbegroting, die de RvT goedkeurt, zijn daarvoor afspraken gemaakt. Helaas is het, mede door soms moeilijk voorspelbare extra vormen van bekostiging, in 2022 niet gelukt de vereiste afbouw te realiseren, waardoor er sprake is geweest van een korting. Dit heeft in 2023 geleid tot een wat sterkere afbouw van het vermogen. Het blijft vanzelfsprekend een belangrijk punt van aandacht voor de RvT.

Uitvoering

Dit alles heeft de RvT in 2023 uitgevoerd in allereerst 4 reguliere vergaderingen van de raad met de directeur-bestuurder. Daarin zijn in 2023 de volgende onderwerpen aan de orde geweest:
- Jaarrekening, bestuursverslag en het accountantsverslag van 2022
- Begroting 2024 en meerjarenbegroting
- Jaarplan 2024
- Periodieke effectmetingen, monitoring en financiële overzichten

- Wettelijke regelingen en wijzigingen
- De vacatievergoeding van de Raad van Toezicht

De RvT heeft de (meerjaren)begroting, de jaarrekening en het bestuursverslag goedgekeurd. De voorzitter van de RvT voert elke twee maanden afzonderlijk een gesprek met de directeur-bestuurder over de gang van zaken in de organisatie.

De RvT vervult onder meer de werkgeversrol ten opzichte van de bestuurder voor de gezamenlijke schoolbesturen die feitelijk de eigenaar zijn van het SWV. Deze besturen bespreken de activiteiten van het SWV in de deelnemersraad. Tweemaal per jaar neemt de RvT daarom als waarnemer ook deel aan de besprekingen van die deelnemersraad met de bestuurder. Dat doet de RvT ook bij de Ondersteuningsplanraad (OPR) met de kanttekening dat deze gelijkgesteld is aan een MR in het onderwijs en dat het overleg hiermee ook in de wet is voorgeschreven.

Naast deze structurele overleggen, neemt de RvT ook deel aan een aantal incidentele activiteiten om zich op de hoogte te stellen van de zaken binnen het SWV. Allereerst was dat een bezoek aan een drietal bovenschoolse voorzieningen die bedoeld zijn om leerlingen tijdelijk op te vangen en te begeleiden. Dat zijn de Vlinderboom, gericht op het vinden van een passende plek voor kinderen, de Trampoline voor leerlingen met gedragsproblemen en de Klimtoren voor hoogbegaafde leerlingen.

De ‘heidag’ voor schoolbesturen, klankbordgroep en medewerkers was een geslaagde bijeenkomst met prikkelende sprekers, waar een goede sfeer heerste en die nog een vervolg zal krijgen in het bepalen van een definitie voor ‘inclusief onderwijs’ en in de wijze waarop er binnen de regio vorm en inhoud aan wordt gegeven.

Werkgeversrol

De leden van de RvT hebben medio juli de werkzaamheden van de directeur-bestuurder geëvalueerd. Vervolgens is het functioneringsgesprek gevoerd door de werkgeverscommissie met de directeur-bestuurder. In een open gesprek is wederzijds waardering naar elkaar uitgesproken voor de professionele communicatie en het vertrouwen. De RvT wordt goed geïnformeerd en de leden worden daarnaast ook gebruikt als sparringpartner en klankbord. De directeur-bestuurder staat open voor adviezen en maakt gebruik van kennis en ervaring van de leden van de RvT.
De tevredenheid en het vertrouwen van de RvT ten aanzien van de organisatie zijn groot. De organisatie is continu in ontwikkeling, de prestaties zijn goed, er wordt goed gemonitord, de inhoud staat altijd voorop. De waardering ‘goed’ van de inspectie wordt gezien als kroon op het werk.

In het jaarlijks gesprek van de werkgeverscommissie met de bestuurder is ook gesproken over de hoeveelheid van het werk van de directeur-bestuurder en de impact daarvan op de taakuitvoering. Er is afgesproken om in het belang van de continuiteit van de organisatie een bestuurssecretaris te gaan werven. Dit voorstel en het profiel van de functionaris zijn ook besproken met de deelnemersraad.

Toezicht op financiële rechtmatigheid

De auditcommissie heeft voor oplevering van de jaarrekening het gesprek daarover gevoerd met de directeur-bestuurder, de accountant en de financieel adviseur en heeft daarover verslag gedaan in de vergadering van de RvT. Deze controle is in 2022 uitgevoerd door een accountant van Flynth Audit B.V.

Bij het opleveren van het jaarverslag over 2022 werd Brabantse Wal ermee geconfronteerd dat deze accountant, als gevolg van een reorganisatie in de eigen organisatie, het contract beëindigde. Dat heeft ertoe geleid dat een nieuwe accountant is geworven. Daarbij werd de organisatie geconfronteerd met de eerder al door de inspectie en de PO-raad geconstateerde krapte op de markt voor accountants. Gelukkig is het tijdig gelukt daar een oplossing voor de vinden door een contract met Wijs accountants.

De auditcommissie heeft eind 2023 het gesprek gevoerd over de begroting c.q. de meerjarenbegroting met de directeur-bestuurder en de financieel adviseur en heeft op basis daarvan geadviseerd aan de RvT.

Vooruitblik

Het huidige ondersteuningsplan heeft een looptijd tot en met 2025. Dat betekent dat al in 2024 begonnen moet worden met het opstellen van een nieuw plan, waarin de veranderende opvattingen over inrichting van de ondersteuning bij de besturen gestalte kan krijgen. De RvT is in dit proces geen actor, maar gezien het belang van de kwaliteit van het ondersteuningsplan bij het toezicht op een doelmatige inzet van middelen, volgt de RvT de ontwikkeling wel nauwgezet.

De Raad van Toezicht zelf

De RvT bestond in 2023 uit drie onafhankelijke leden. Voor hen staat het publiek belang van het SWV, en dan speciaal het maximaal bedienen van de leerlingen voorop. De leden zijn maatschappelijk betrokken en hebben een diverse achtergrond en brede ervaring op het gebied van onderwijs, cultuur en educatie en financiën. Hierdoor heeft het toezicht zowel diepgang als maatschappelijke verbinding. In het toezichtkader heeft de RvT uitgebreid haar werkwijze en opvattingen geformuleerd.
De RvT streeft een combinatie van resultaatgericht en waardengericht toezicht na.

De RvT werkt in overeenstemming met de Code Goed Bestuur in het Primair Onderwijs. Tevens conformeert de RvT zich aan de Code Goed Toezicht van de Vereniging van toezichthouders in het onderwijs en kinderopvang (VTOI-NVTK). In het kader van de eigen professionalisering en deskundigheidsbevordering zijn de leden van de RvT aangesloten bij de VTOI-NVTK. Het lidmaatschap biedt naast veel actuele informatie en naslagdocumenten ook de mogelijkheid tot deelname aan bijeenkomsten.

De RvT bestond in 2023 uit de volgende personen:

De heer M.W. Bakker:	Lid van de Raad van Toezicht (tot 01-04-2023)
Hoofdfunctie:	Voormalig (met pensioen gegaan in 2022) Controller bij de regionale ontwikkelingsmaatschappij in West-Brabant, NV REWIN West Brabant.
Nevenfuncties:	Lid van de Raad van Toezicht bij Stichting SOVOR, Lid van de Raad van Toezicht bij de St. Terweel (ouderenzorg in Goes).
Mevr. F.D. Assink-Aben	Lid van de Raad van Toezicht, tevens vicevoorzitter Gepensioneerd directeur-bestuurder van Bibliotheek West-Brabant
Nevenfuncties:	Voorzitter Inloophuis de Rose-linde Roosendaal.
De heer H. Van Daelen	Voorzitter van de Raad van Toezicht Gepensioneerd bestuurder p.o.
Nevenfuncties:	Lid Raad van Toezicht SWV PO Stromenland, Lid Raad van Toezicht PO Stichting Initia, Dongen
De heer J.J.H. Verkroost	Lid van de Raad van Toezicht (met ingang van 01-04-2023) Gepensioneerd strategisch inspecteur bij de Inspectie van het Onderwijs
Nevenfuncties	Lid van de Raad van Toezicht bij Altius ABA in Tilburg Voorzitter van de Raad van Toezicht bij Jenaplanschool Antonius Abt in Engelen Secretaris van de Alumnivereniging van de Open Universiteit Heerlen Docent Inspectieacademie van de Inspectieraad

De benoeming van de leden van de RvT geschiedt telkens voor een periode van 4 jaar
Het rooster van aftreden ziet er als volgt uit:

	benoeming	periode	herbenoeming
De heer M.W. Bakker	01-04-15	2e	n.v.t.
Mevrouw F.D. Assink-Aben	01-01-16	2e	n.v.t.
De heer H. van Daelen	10-10-19	2e	op 10-10-23
De heer J.J.H. Verkroost	01-04-23	1e	01-04-2027

Vanwege het bereiken van de maximale zittingstermijn van een van de leden is oktober 2023 de procedure opgestart voor de werving van een lid van de RvT met het profiel personeel en jeugdzorg. Het profiel is met instemming van de deelnemersraad en de OPR vastgesteld en heeft met ingang van 01-01-2024 geleid tot de benoeming van mevr. M. Groffen als nieuw lid.

De vergoeding die de leden van de RvT ontvangen is in 2022 vastgesteld op basis van het aantal ingezette uren en het uurloon van de bestuurder. De RvT heeft het aantal uren voor een lid bepaald op 70 uur. De vergoeding van de voorzitter wordt verhoogd met 25%.

De RvT heeft de volgende commissies:
- Werkgeverscommissie: Mevr, Assink-Aben en dhr. Van Daelen
- Auditcommissie: Dhr. Bakker/Verkroost en dhr. Van Daelen

In 2023 zijn door de leden van de RvT afzonderlijk de verschillende bijeenkomsten, onder meer van de VTOI bijgewoond;

- Presentatie en conferentie Staat van het Onderwijs bij Inspectie van het Onderwijs
- VTOI, lezing Edith Hooge Onderwijsraad
- Ministerie van OCW, verantwoordingsconferentie
- VTOI, regionale voorzittersbijeenkomst

B4. Verslag Ondersteuningsplanraad (OPR)

In 2023 waren 5 besturen door 8 leden vertegenwoordigd in de OPR. Eén van de besturen uit het samenwerkingsverband werd in 2023 (net als in 2022) niet vertegenwoordigd, zij kregen de vacature voor een ouder- en of personeelslid niet vervuld. Er is wat wisseling geweest met de oudervertegenwoordiging maar de 5 besturen die deelnemen hebben een oudervertegenwoordiging.

* De uitslag van het oudertevredenheidsonderzoek is besproken door middel van een presentatie door een medewerker van het SWV die verantwoordelijk was voor het tevredenheidsonderzoek. De belangrijkste conclusie is dat ouders in grote lijnen ruim tevreden zijn over de werkprocessen rondom arrangementen en TLV's. De OPR heeft nog wat punten aangedragen die meegenomen kunnen worden bij een volgende ronde oudertevredenheidsonderzoek.

* Het opzetten van het ouder- en jeugdsteunpunt is in meerdere vergaderingen besproken. Er zijn drie uitgangspunten: informeren, steunen, signaleren. Samen met stichting ABC worden de teksten van het SWV herschreven zodat het leesbaar wordt voor iedereen.

* De RvT is twee keer aangesloten bij vergaderingen. In de vergadering van 05-06-2023 is er een terugkoppeling geweest van hun bezoek aan de Trampoline, de Klimtoren en de Vlinderboom. De leden van de Rvt vinden de voorzieningen een mooie aanvulling op het regulier onderwijs.

* Er zijn twee leden van de OPR aangesloten bij de sollicitatiecommissie voor een nieuw lid van de RvT. Er is een nieuw lid RvT aangenomen.

* Plan t.b.v. aanvraag subsidie HB is besproken.

* De OPR heeft deelgenomen aan de hei-ochtend over Inclusief Onderwijs in het Groot Arsenaal. De terugblik op deze hei-ochtend is in de OPR-vergadering besproken.

* De route naar het nieuwe ondersteuningsplan is besproken.

* Het jaarverslag, het jaarplan voor 2024 en de MJB zijn doorgenomen en goedgekeurd door de OPR.

De OPR heeft in 2023 6 keer vergaderd. Waarvan 1 vergadering online plaatsvond. De Raad van Toezicht heeft zich bij twee vergaderingen aangesloten.

Jaarrekening 2023

Stichting Passend Onderwijs Brabantse Wal PO

Brabantse Wal

Samenwerkingsverband passend onderwijs

Balans per 31 december 2023
vergelijkende cijfers 2022 na verwerking resultaatbestemming

		31-12-2023		31-12-2022	
		€	€	€	€
1	**ACTIVA**				
1.1	**Vaste Activa**				
1.1.2	Materiële vaste activa	28.457		33.177	
	Totaal vaste activa		28.457		33.177
1.2	**Vlottende Activa**				
1.2.2	Vorderingen	28.950		48.659	
1.2.4	Liquide middelen	907.225		1.796.595	
	Totaal vlottende Activa		936.175		1.845.254
	TOTAAL ACTIVA		964.632		1.878.431
2	**PASSIVA**				
2.1	Eigen vermogen	760.273		1.478.654	
2.2	Voorzieningen	8.212		12.109	
2.4	Kortlopende schulden	196.147		387.668	
	TOTAAL PASSIVA		964.632		1.878.431

Staat van baten en lasten 2023
en vergelijkende cijfers 2022

		2023		Begroting 2023		2022	
		€	€	€	€	€	€
3	**Baten**						
3.1	Rijksbijdragen OCW	7.296.700		7.102.241		6.271.007	
3.2	Overheidsbijdragen en subsidies overige overheden	32.497		15.000		5.250	
3.5	Overige baten	8.372		-		14.572	
	Totaal Baten		*7.337.569*		*7.117.241*		*6.290.829*
4	**Lasten**						
4.1	Personeelslasten	2.691.729		2.569.435		2.257.079	
4.2	Afschrijvingen	4.720		-		4.115	
4.3	Huisvestingslasten	19.050		22.500		17.611	
4.4	Overige lasten	147.427		98.500		144.042	
4.5	Doorbetalingen aan schoolbesturen	5.237.103		5.027.912		4.103.648	
	Totaal lasten		*8.100.029*		*7.718.347*		*6.526.494*
	Saldo baten en lasten		*-762.460*		*-601.106*		*-235.666*
6	**Financiële baten en lasten**						
6.1	Financiële baten	44.075		-		7.007	
6.2	Financiële lasten	-		-		924	
	Saldo financiële baten en lasten		*44.075*		*-*		*6.083*
	Totaal resultaat		-718.385		-601.106		-229.583

Bestemming van het resultaat
De bestemming van het resultaat is opgenomen na de toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten.

De analyse inzake het verschil tussen de realisatie over 2023 en de begroting 2023 is opgenomen in het bestuursverslag.

Kasstroomoverzicht 2023
en vergelijkende cijfers 2022

		2023		2022	
		€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Resultaat uit gewone bedrijfsoefening (saldo baten en lasten)			-762.459		-235.666
Aanpassing voor aansluiting bedrijfsresultaat:					
Afschrijvingen	-/- 4.2	4.720		4.115	
Mutaties voorzieningen	2.2	-3.897		16	
Totaal van aanpassing voor aansluiting bedrijfsresultaat			823		4.131
Veranderingen in werkkapitaal:					
Vorderingen	1.2.2	19.710		71.612	
Kortlopende schulden	2.4	-191.520		200.230	
Totaal van aanpassingen in werkkapitaal			-171.810		271.841
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			-933.446		40.306
Ontvangen interest	6.1.1	44.076		7.007	
Betaalde interest	6.2.1	-		-924	
			44.076		6.083
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten			-889.370		46.389
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investeringen in materiële vaste activa	1.1.2	-		-15.584	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten			-		-15.584
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten			-		-
Kasstroom uit overige balansmutaties					
Mutatie liquide middelen	1.2.4		-889.370		30.805

Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:

	2023		2022	
	€	€	€	€
Stand liquide middelen per 1-1	1.796.595		1.765.790	
Mutatie boekjaar liquide middelen	-889.370		30.805	
Stand liquide middelen per 31-12		907.225		1.796.595

Grondslagen voor waardering van activa, passiva en resultaatbepaling

Algemeen
De grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn conform de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs (RJO). Op basis van de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs worden Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving toegepast (behoudens afwijkingen aanvullingen in de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs). De jaarrekening is opgesteld in gehele euro's.
Activa en passiva, met uitzondering van het eigen vermogen, worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.
Voor zover noodzakelijk worden op de vorderingen voorzieningen getroffen voor verwachte oninbaarheid.

Continuïteit
Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar
De grondslagen voor waardering van activa, passiva en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Schattingen
Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van de instelling over verschillende zaken zich een oordeel vormt, en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen.
Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Activiteiten
De Stichting Passend Onderwijs Brabantse Wal PO is statutair gevestigd in Bergen op Zoom nummer KvK 59150874 en kent geen winstoogmerk.De voornaamste activiteit van de stichting is het aanbieden van primair onderwijs.

Financiële instrumenten
De stichting heeft geen financiële instrumenten behoudens primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden. Voor de grondslagen van primaire instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.
Stichting Passend Onderwijs Brabantse Wal PO maakt bij de uitvoering van haar activiteiten gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de stichting blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Dit betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen zoals debiteuren, overige vorderingen, liquide middelen, crediteuren en overige schulden. Stichting Passend Onderwijs Brabantse Wal PO heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico te beperken. Stichting Passend Onderwijs Brabantse Wal PO handelt niet in aandelen, obligaties en derivaten.
De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.De reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije marktrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

Kredietrisico
De vorderingen uit hoofde van debiteuren zijn verspreid zonder dat daarbij sprake is van concentratie bij enkele grote debiteuren. Het kredietrisico is daarmee beperkt.

Renterisico
Stichting Passend Onderwijs Brabantse Wal PO heeft geen leningen uitgegeven dan wel uitstaan en loopt op dat onderdeel geen risico.

Marktwaarde
De marktwaarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de marktwaarde ervan. De financiële instrumenten (zowel financieel actief als financieel passief) worden gewaardeerd volgens de historische kostprijs.

Kasstroom- en liquiditeitsrisico
Kasstroomrisico is het risico dat toekomstige kasstromen aan een monetair financieel instrument in omvang zullen fluctueren. Stichting Passend Onderwijs Brabantse Wal PO wordt periodiek bevoorschot door het Ministerie van OCW. Het kasstroom- en liquiditeitsrisico worden beperkt door de spreiding van de betalingen in relatie tot de inkomsten. Overigens zijn de banktegoeden direct opeisbaar.

Verbonden partijen
Als verbonden partij worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van de instelling en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en
Grondslagen Balans

Materiële vaste activa
De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of de vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. De afschrijvingen vinden lineair en naar tijdsgelang plaats op basis van de verwachte toekomstige gebruiksduur. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht.

Onderstaand worden de afschrijvingstermijnen per categorie weergegeven.
Tevens zijn de activeringsgrenzen vermeld.

Categorie	afschrijvings-termijn in maanden	afschrijvings-percentage per jaar	activerings-grens in €
ICT			
	48	25,00%	500
Meubilair			
	240	5,00%	500

Vorderingen
Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen
Liquide middelen bestaan uit kas en banktegoeden met een looptijd korter dan 12 maanden.
Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder

Eigen vermogen
Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve en bestemmingsreserve(s).
Er is een bestemmingsreserve doelmatige inzet financiële reserves gevormd om de financiële reserves die de afgelopen jaren gevormd zijn terug te brengen tot een niveau dat het weerstandsvermogen voldoende is om de risico's op te vangen. De inzet van de middelen sluit naadloos aan bij de doelstellingen van passend onderwijs en de visie zoals die is geformuleerd in het Ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband. Voor de inzet van de middelen zijn de volgende hoofditems benoemd:
-Leerkrachten ondersteunen in de begeleiding van / afstemming op leerlingen met gedragsproblemen; met name gericht op vroegtijdig(er) / preventiever signaleren en coaching.
-Ib-ers ondersteunen met de uitlijning / samenwerking met jeugdzorg.
Hierin is tevens een segmentatie opgenomen naar publieke en private middelen.
De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperkte bestedingsmogelijkheid, welke door het bestuur is aangebracht.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, *tenzij anders vermeld*.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voorzieningen worden onderscheiden naar aard en doel.

Toevoegingen aan de voorzieningen vinden plaats door dotaties ten laste van de staat van baten en lasten. De
Indien een voorziening gewaardeerd wordt tegen contante waarde wordt gerekend met een rekenrente.
Deze rekenrente wordt als volgt bepaald:
Rekenrente = Wettelijke rente (bron: DNB) -/- Inflatie (bron: CBS).
Bij een negatieve uitkomst van de rekenrente zal deze op nul worden gesteld.

Voor 2023 wordt er gerekend met een rekenrente van 9,20%. Waarbij de waarde voor de wettelijke rente vastgesteld is op 6,00%, en de uitgangswaarde voor de inflatie 3,2% is.

Jubileumuitkeringen
De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Voor de berekening van de contante waarde van de voorziening wordt gerekend met de rekenrente welke onder het kopje voorzieningen is benoemd. Daarnaast wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijfkans.

Kortlopende schulden
De overlopende passiva betreffen de vooruitontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en/of nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.
Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde.
Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.
Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen Staat van Baten en Lasten
Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Lasten en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het verslagjaar, zijn in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Het resultaat van de staat van baten en lasten wordt toegevoegd aan de algemene reserve en aan de bestemde reserves die door het bestuur zijn bepaald.

Rijksbijdragen
Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

Indien deze bijdragen betrekking hebben op een specifiek doel en er sprake is van bestedingsverplichtingen, worden deze naar rato van de verrichte werkzaamheden als baten verantwoord. Indien toegekende gelden betrekking hebben op een specifiek doel, maar geen sprake is van bestedingsverplichtingen, worden de ontvangen gelden als bate verantwoord in het jaar waarop de gelden betrekking hebben, tenzij toerekening naar schooljaar plaatsvindt (in plaats van per kalenderjaar) of tenzij sprake is van een concreet bestedingsplan voor de periode na balansdatum.
De doorbetaalde rijksbijdragen vanuit samenwerkingsverband worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar van toewijzing, tenzij toerekening naar schooljaar plaatsvindt (in plaats van per kalenderjaar) of tenzij sprake is van een concreet bestedingsplan voor de periode na balansdatum.

Overheidssubsidies
Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de Stichting de condities voor ontvangst kan aantonen.

Personeelsbeloningen
Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers. De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de stichting.
Voor de beloningen met opbouw van rechten, sabbatical leave, bonussen worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Een verwachte vergoeding ten gevolge van bonusbetalingen wordt verantwoord indien de verplichting tot betaling van die vergoeding is ontstaan op of vóór balansdatum en een betrouwbare schatting van de verplichtingen kan worden gemaakt. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd.
Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.
Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen.
De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (cao en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

Pensioenregeling
Nederlandse pensioenregelingen:

De instelling heeft op de balans geen eigen pensioenvoorziening opgenomen.
De instelling is volgens de CAO aangesloten bij het ABP. De belangrijkste kenmerken van deze regelingen zijn:

- pensioengevende salarisgrondslag is middelloon
- er heeft in 2023 geen indexatie plaatsgevonden
- de dekkingsgraad van het ABP was per 31-12-2023: 113,90%
- overige kenmerken zijn te vinden op www.abp.nl

Op de Nederlandse pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen betaald door de instelling. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Huisvestingslasten
Onder de huisvestingslasten worden de uitgaven voor huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige lasten
De overige lasten hebben betrekking op uitgaven die voortvloeien uit aangegane afspraken dan wel noodzakelijk zijn voor het geven van onderwijs en worden toegerekende aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben. Accountantskosten, verantwoord onder de overige lasten, zijn opgenomen volgens het stelsel van baten en lasten.

Afschrijvingen op materiële vaste activa
Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de economische levensduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten
Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.
eigen-vermogensinstrumenten die beursgenoteerd zijn.

Waardeverminderingen van financiële instrumenten die op reële waarde gewaardeerd zijn, worden verwerkt in de staat van baten en lasten. Voor gerealiseerde waardevermeerderingen van financiële instrumenten die op reële waarde worden gewaardeerd met verwerking van de waardevermeerderingen rechtstreeks in het eigen vermogen, dient het cumulatieve resultaat dat voorheen in het eigen vermogen was opgenomen, te worden verwerkt in de staat van baten en lasten op het moment dat de desbetreffende effecten niet langer in de balans worden verwerkt.

Grondslagen Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt het resultaat als basis genomen.
Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed.

In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering, de liquiditeit, de solvabiliteit en het vermogen van de instelling om geldstromen te genereren.

Kredietrisico
De liquide middelen staan uit bij de ABN AMRO bank, die minimaal voldoet aan het treasurybeleid.

Toelichting op de te onderscheiden posten van de balans

1 Activa

1.1 Vaste Activa

1.1.2 Materiële vaste activa

	1.1.2.3 Inventaris en apparatuur	Totaal materiële vaste activa
	€	€
Stand per 31 december 2022		
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	42.936	42.936
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	9.759	9.759
Materiële vaste activa per 31 december 2022	33.177	33.177
Verloop gedurende 2023		
Afschrijvingen	-4.720	-4.720
Mutatie gedurende 2023	-4.720	-4.720
Stand per 31 december 2023		
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	42.936	42.936
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	14.479	14.479
Materiële vaste activa per 31 december 2023	28.457	28.457

Toelichting op de te onderscheiden posten van de balans

1.2 Vlottende activa

1.2.2	**Vorderingen**	**31-12-2023**		**31-12-2022**	
		€	**€**	**€**	**€**
1.2.2.12	Vooruitbetaalde kosten	360		24.627	
1.2.2.15	Overige overlopende activa	28.589		24.032	
	Subtotaal overlopende activa		28.949		48.659
	Totaal Vorderingen		28.950		48.659

1.2.4	**Liquide middelen**	**31-12-2023**		**31-12-2022**	
		€	**€**	**€**	**€**
1.2.4.2	Tegoeden op bankrekeningen	907.225		1.796.595	
	Totaal liquide middelen		907.225		1.796.595

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting en zijn direct opeisbaar.

Toelichting op de te onderscheiden posten van de balans

2.1	Eigen vermogen	Stand per 01-01-2022	Resultaat 2022	Overige mutaties 2022	Stand per 31-12-2022	Stand per 01-01-2023	Resultaat 2023	Overige mutaties 2023	Stand per 31-12-2023
		€	€	€	€	€	€	€	€
2.1.1.1	Algemene reserve	836.213	256.509		1.092.722	1.092.722	-332.453		760.273
2.1.1.2	Bestemmingsreserves (publiek)	872.025	-486.092		385.932	385.932	-385.932		-
	Totaal eigen vermogen	**#######**	**-229.583**	**-**	**1.478.654**	**1.478.654**	**-718.385**	**-**	**760.273**

De toelichting over de beperkte doelstellingen van de reserves zijn vermeld in de Grondslagen.

2.1.1.2	Bestemmingsreserves (publiek)	Stand per 01-01-2022	Resultaat 2022	Overige mutaties 2022	Stand per 31-12-2022	Stand per 01-01-2023	Resultaat 2023	Overige mutaties 2023	Stand per 31-12-2023
		€	€	€	€	€	€	€	€
2.1.1.2.1	Doelmatige inzet financiële reserves	872.025	-486.093		385.933	385.933	-385.933		-
	Totaal bestemmingsreserves (publiek)	**872.025**	**-486.093**	**-**	**385.933**	**385.933**	**-385.933**	**-**	**-**

2.2.1	Personele voorzieningen	Stand per 01-01-2023	Dotatie 2023	Ont-trekking 2023	Vrijval 2023	Stand per 31-12-2023	Bedrag < 1 jaar	Bedrag 1 - 5 jaar	Bedrag > 5 jaar
		€	€	€	€	€	€	€	€
2.2.1.4	Jubileumuitkeringen	12.109	-	-3.764	-133	8.212	5.004	2.858	350
	Totaal personele voorzieningen	**12.109**	**-**	**-3.764**	**-133**	**8.212**	**5.004**	**2.858**	**350**

2.4	Kortlopende schulden	31-12-2023		31-12-2022	
		€	€	€	€
2.4.8	Crediteuren	25.076		70.600	
2.4.9	Belastingen en premies sociale verzekeringen	33.139		23.411	
2.4.10	Schulden terzake van pensioenen	8.128		7.687	
2.4.12	Kortlopende overige schulden	3.578		836	
	Subtotaal schulden		69.921		102.534
2.4.14	Vooruit ontvangen subsidies OCW	80.613		19.943	
2.4.17	Vakantiegeld en vakantiedagen	20.066		15.516	
2.4.19	Overige overlopende passiva	25.547		249.674	
	Subtotaal overlopende passiva	45.613	126.226		285.133
	Totaal Kortlopende schulden		196.147		387.668

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Rechten

Er zijn geen niet in de balans opgenomen rechten.

Verplichtingen

De volgende niet in de balans opgenomen verplichtingen worden hieronder toegelicht.

1	Huur pand	01-05-22	31-03-27	58	1.524	18.287	41.146	-	59.434

Duurzame inzetbaarheid
Er zijn in 2023 geen spaarplannen ontvangen van medewerkers die in het kader van ouderenverlof hebben gekozen om hun uren te sparen vo
de Cao. In de jaarrekening 2023 is derhalve geen voorziening duurzame inzetbaarheid gevormd. In 2024 zal wederom bepaald worden in hoev
medewerkers hun duurzame inzetbaarheidsuren willen sparen voor ouderenverlof.

Toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten

3 Baten

3.1 Rijksbijdragen

		2023		Begroot 2023		2022	
		€	€	€	€	€	€
3.1.1	**Rijksbijdragen**						
3.1.1.1	Rijksbijdragen OCW	7.218.518		6.983.221		6.140.192	
	Totaal rijksbijdragen		7.218.518		6.983.221		6.140.192
3.1.2	**Overige subsidies**						
3.1.2.1	Overige subsidies OCW	78.182		119.020		130.815	
	Totaal overige subsidies		78.182		119.020		130.815
	Totaal Rijksbijdragen		**7.296.700**		**7.102.241**		**6.271.007**

		2023		Begroot 2023		2022	
		€	€	€	€	€	€
3.1.2.1	**Overige subsidies OCW**						
3.1.2.1.1	Geoormerkte subsidies OCW	19.943		60.000		75.679	
3.1.2.1.2	Niet-geoormerkte subsidies OCW	58.239		59.020		55.136	
	Totaal overige subsidies OCW		**78.182**		**119.020**		**130.815**

3.2 Overheidsbijdragen overige overheden

		2023		Begroot 2023		2022	
		€	€	€	€	€	€
3.2.2	**Overige overheidsbijdragen overige overheden**						
3.2.2.2	Overige gemeentelijke en gemeenschappelijke bijdragen	32.497		15.000		5.250	
	Totaal overheidsbijdragen overige overheden		**32.497**		**15.000**		**5.250**

3.5 Overige baten

		2023		Begroot 2023		2022	
		€	€	€	€	€	€
3.5.10	Overige	8.372		-		14.572	
	Totaal overige baten		**8.372**		**-**		**14.572**

4 Lasten

4.1 Personeelslasten

		2023		Begroot 2023		2022	
		€	€	€	€	€	€
4.1.1	**Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten**						
4.1.1.1	Lonen en salarissen	473.227		532.235		369.664	
4.1.1.2	Sociale lasten	32.347		-		25.703	
4.1.1.3	Premies Participatiefonds	9.434		-		4.436	
4.1.1.4	Premies Vervangingsfonds	17.689		-		19.151	
4.1.1.5	Pensioenpremies	65.294		-		54.671	
	Totaal salarissen, sociale lasten en pensioenlasten		597.991		532.235		473.624
4.1.2	**Overige personele lasten**						
4.1.2.1	Dotaties personele voorzieningen	-3.897		-		16	
4.1.2.2	Personeel niet in loondienst	1.566.209		1.716.200		1.423.204	
4.1.2.3	Overige	536.190		321.000		365.419	
	Totaal overige personele lasten		2.098.502		2.037.200		1.788.639
4.1.3	**Ontvangen uitkeringen personeel**						
4.1.3.2	Uitkeringen van het Vervangingsfonds	-4.764		-		-5.185	
	Totaal ontvangen uitkeringen personeel		-4.764		-		-5.185
	Totaal personeelslasten		**2.691.729**		**2.569.435**		**2.257.078**

Gemiddeld aantal werknemers

Het gemiddeld aantal werknemers bedraagt 7 in (2022: 8). Hieronder is de onderverdeling te vinden van het gemiddeld

	2023		2022	
Bestuur / Management	1		1	
Ondersteunend personeel	6		7	
Totaal gemiddeld aantal werknemers		**7**		**8**

Hiervan zijn er 0 werkzaam in het buitenland in 2023 (2022: 0).

4.2 Afschrijvingen

		2023		Begroot 2023		2022	
		€	€	€	€	€	€
4.2.2	Afschrijvingen op materiële vaste activa	4.720		-		4.115	
	Totaal afschrijvingen		**4.720**		**-**		**4.115**

4.3 Huisvestingslasten

		2023		Begroot 2023		2022	
		€	€	€	€	€	€
4.3.1	Huur	19.050		22.500		17.611	
	Totaal huisvestingslasten		**19.050**		**22.500**		**17.611**

4.4	Overige lasten	2023		Begroot 2023		2022	
		€	€	€	€	€	€
4.4.1	Administratie en beheerlasten	100.072		73.500		99.579	
4.4.3	Leer- en hulpmiddelen	-		-		1.166	
4.4.5	Overige	47.355		25.000		43.297	
	Totaal overige lasten		**147.427**		**98.500**		**144.042**

4.4.1	Administratie en beheerlasten	2023		Begroot 2023		2022	
		€	€	€	€	€	€
4.4.1.1	Uitbesteding administratie	26.180		16.000		17.304	
4.4.1.1	Acc.kst controle jaarrekening	19.367		7.500		5.143	
4.4.1.1	Bestuurs-/ managementonderst.	24.055		20.000		19.618	
4.4.1.1	Vergaderkosten	-		-		1.632	
4.4.1.1	Bestuurstoelage/vacatiegelden	30.470		30.000		23.089	
4.4.1.1	Overige ABB kosten	-		-		27.238	
4.4.1.3	Telefoon- en portokosten	-		-		2.981	
4.4.1.4	Kantoorartikelen	-		-		342	
4.4.1.5	Overige administratie- en beheerslasten	-		-		2.233	
	Totaal administratie en beheerlasten		**100.072**		**73.500**		**99.579**

Separate specificatie kosten instellingsaccountant

In het boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountantshonoraria (reeds onderdeel van 4.4.1) ten laste van

4.4.1.1	Kosten instellingsaccountant	2023		Begroot 2023		2022	
		€	€	€	€	€	€
4.4.1.1.1	Controle van de jaarrekening	19.367		7.500		5.143	
	Totaal kosten instellingsaccountant		**19.367**		**7.500**		**5.143**

Uitsplitsing honoraria naar accountantskantoor

Alle hierboven opgesomde werkzaamheden zijn verricht door hetzelfde accountantskantoor.

Honoraria met betrekking tot de werkzaamheden

Bovenstaande honoraria betreffen uitsluitend de werkzaamheden die bij de Stichting zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in art. 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties). De kosten voor de controle zijn inclusief bekostiging en omzetbelasting.

4.5	Doorbetalingen aan schoolbesturen	2023		Begroot 2023		2022	
		€	€	€	€	€	€
4.5.1.1	Verplichte afdrachten uit te voeren door OCW voor (v)so	2.895.576		2.757.076		2.767.119	
	Totaal verplichte afdrachten uit te voeren door OCW		2.895.576		2.757.076		2.767.119
4.5.2.1	Doorbetaling op basis van 1 februari (v)so	-		-		169.879	
4.5.2.2	Doorbetaling op basis van 1 februari sbo	1.333.742		1.263.628		197.678	
	Totaal doorbetaling op basis van 1 februari		1.333.742		1.263.628		367.557
4.5.3	Overige doorbetalingen van rijksbijdragen aan schoolbesturen		1.007.785		1.007.208		968.972
	Totaal doorbetalingen aan schoolbesturen		5.237.103		5.027.912		4.103.648

6 Financiële baten en lasten

6.1	Financiële baten	2023		Begroot 2023		2022	
		€	€	€	€	€	€
6.1.1	Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	44.075		-		7.007	
	Totaal financiële baten		**44.075**		**-**		**7.007**

6.2	Financiële lasten	2023		Begroot 2023		2022	
		€	€	€	€	€	€
6.2.1	Rentelasten en soortgelijke lasten	-		-		924	
	Totaal financiële lasten		**-**		**-**		**924**

Bestemming van het resultaat

		2023	
		€	€
2.1.1.1	Algemene reserve (publiek)		-332.453
2.1.1.2	Bestemmingsreserves (publiek)		-
2.1.1.2.1	Doelmatige inzet financiële reserves	385.932	
	Totaal bestemmingsreserves publiek		-385.932
	Totaal resultaat		-718.385

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die hier dienen te worden toegelicht.

Verbonden partijen

De verbonden partijen die toegelicht dienen te worden, zijn hieronder opgenomen.

Verbonden partijen

Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code	Deelname percentage
Lowys Porquinstichting	Stichting	Bergen op Zoom	4	0%
Stichting Islamitisch Primair Onderwijs	Stichting	Breda	4	0%
Stichting Abbo kindcentra kinderopvang	Stichting	Bergen op Zoom	4	0%
Stichting RK Mytylschool	Stichting	Roosendaal	4	0%
Stichting Samen Onderwijs Maken	Stichting	Bergen op Zoom	4	0%
Stichting Onderwijs Kruisland	Stichting	Kruisland	4	0%
Stichting Koraal - Het Driespan	Stichting	Eteen-Leur	4	0%

Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige

Verantwoording subsidies

De subsidies die toegelicht dienen te worden, zijn hieronder opgenomen.

G1. Subsidies zonder verrekeningsclausule

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Datum	De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikkingen geheel uitgevoerd en afgerond
Begaafde leerlingen	HBL19036	30-10-2019	Ja
Begaafde leerlingen in po en vo 2023-2025, art.3	HBL230020	21-12-2023	Onderhanden
Begaafde leerlingen in po en vo 2023-2025, art.4	HBL23EM0015	14-12-2023	Onderhanden

G2A. Subsidies met verrekeningsclausule, aflopend

Niet van toepassing

G2B. Subsidies met verrrekeningsclausule, doorlopend

Niet van toepassing

WNT verantwoording 2023

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) in werking getreden. De WNT schrijft voor dat de beloning van topfunctionarissen verantwoord dient te worden in de jaarrekening, ook als de beloning beneden de norm blijft.
Voor overige functionarissen geldt publicatieplicht alleen als de norm overschreden wordt.

Op de Stichting is het bezoldigingsmaximum voor het onderwijs van toepassing.

Indeling en bezoldigingsklasse

De stichting is een samenwerkingsverband. Voor onderwijs gerelateerde instellingen geldt geen indeling in een bezoldigingsklasse en geldt altijd het WNT bezoldigingsmaximum van € 223.000.

WNT verantwoording 2023

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

Gegevens 2023

Naam		**H.M.B. Persoon**
Functiegegevens		Directeur-bestuurder
Aanvang functievervulling in 2023		01-01
Einde functievervulling in 2023		31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		0,80
Gewezen topfunctionaris		Nee
Dienstbetrekking		Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€	87.813
Beloningen betaalbaar op termijn	€	15.327
Subtotaal	€	103.141
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€	178.400
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€	-
Bezoldiging	***€***	***103.141***
Het bedrag van de overschrijding	€	-
de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		n.v.t.

Gegevens 2022

Functiegegevens		Directeur-bestuurder
Aanvang functievervulling in 2022		01-01
Einde functievervulling in 2022		31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		0,80
Dienstbetrekking		Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€	79.364
Beloningen betaalbaar op termijn	€	14.057
Subtotaal	€	93.421
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€	172.800
Bezoldiging	***€***	***93.421***

WNT verantwoording 2023

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Toezichthoudende topfunctionarissen zijn in onderstaande tabel opgenomen

Gegevens 2023

Naam	M. Bakker	F.D. Assink-Aber	H.F.H.M. van Daelen	J.J.H. Verkroost
Functiegegevens	Lid	Lid	Voorzitter	Lid
Aanvang functievervulling in 2023	01-01	01-01	01-01	01-04
Einde functievervulling in 2023	31-03	31-12	31-12	31-12
Bezoldiging				
Bezoldiging	€ 1.120	€ 4.480	€ 7.100	€ 3.360
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 5.575	€ 22.300	€ 33.450	€ 16.725
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ -	€ -	€ -	€ -
Bezoldiging	**€ 1.120**	**€ 4.480**	**€ 7.100**	**€ 3.360**
Het bedrag van de overschrijding	€ -	€ -	€ -	€ -

Gegevens 2022

Functiegegevens	Lid	Lid	Voorzitter
Aanvang functievervulling in 2022	01-01	01-01	01-01
Einde functievervulling in 2022	31-12	31-12	31-12
Bezoldiging			
Bezoldiging	€ 2.280	€ 2.280	€ 3.342
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 21.600	€ 21.600	€ 32.400

WNT verantwoording 2023

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijk drempelbedrag hebben ontvangen.

Ondertekening door bestuurder`en toezichthouders

Bergen op Zoom, d.d.

H.M.B. Persoon
Directeur-bestuurder

H.F.H.M. van Daelen
Voorzitter Raad van Toezicht

M.G. Groffen
Lid Raad van Toezicht

J.J.H. Verkroost
Lid Raad van Toezicht

Overige gegevens

Statutaire bepaling van het resultaat

Er is statutair niets geregeld inzake de bepaling van het resultaat